

ZURNAL 14

UNIVERZITY PALACKÉHO V OLOMOUCI ROČNÍK 19

• 12. února 2010**V čísle:**

Nové nejužší vedení UP zahájilo své funkční období • Rozhovor s novým rektorem UP prof. Mašlánem • Otázky pro nové děkanky a děkany • Jak se vede, reformo? • Další ročník programu Erasmus Mundus na FTK

• Pacientům s onemocněním rohovky nabízí olomoucká Oční klinika šetrnější možnost léčby. Použití nové metody nahrazující chirurgický zásah do oka umožňuje speciální UVA lampa, kterou se podařilo získat díky podpoře Nadace profesora Vejvodského.

*(Více na str. 2)**-red-, foto -mo- ▶***Pedagogická fakulta UP úspěšně prošla hodnocením AK ČR**

■ Pedagogická fakulta UP v Olomouci se stala rozhodnutím Akreditační komise vlády ČR z dubna 2009 v souladu s § 84 odst. 1 písm. a) zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách jednou ze dvou pedagogických fakult v ČR (druhou byla Pedagogická fakulta ŽČU v Plzni), na kterých bylo provedeno hodnocení, jehož účelem bylo komplexně posoudit kvalitu akreditovaných činností fakulty a na tomto základě rozhodnout o prodloužení platnosti akreditace fakultou uskutečňovaných bakalářských a magisterských studijních programů.

Pro hodnocení PdF UP byla ustavena třináctičlenná účelová pracovní skupina v čele s prof. Ivou Stuchlíkovou, CSc., vedoucí pracovní skupiny pro pedagogiku, psychologii a kinantropologii AK ČR, která navštívila fakultu 11. 12. 2009. Výhodiskem velmi otevřeného pracovního jednání s vedením fakulty se stala hodnotící zpráva, zpracovaná vedením fakulty na základě požadavků pracovní skupiny a doplněná řadou příloh, které detailně dokumentovaly průběh akreditovaných činností.

Výsledky návštěvy byly shrnuty do návrhu zprávy AK o hodnocení PdF UP, který byl projednán za účasti rektora UP prof. Lubomíra Dvořáka, CSc., a děkanky fakulty prof. Libuše Ludíkové, CSc. na zasedání AK ČR dne 27. 1. 2010 v Kutné Hoře.

Hodnocení akreditovaných činností – vlastní jednání na Pedagogické fakultě UP i zpráva AK ČR – objektivně reflektovalo silné i slabé stránky fakulty a poskytlo řadu námětů a inspirací pro její další směřování.

Akreditační komise konstatovala, že PdF UP je velkou fakultou s poměrně dlouhou tradicí a jasným odborným profilem. Ocenila, že vedení fakulty jednoznačně deklaruje a prosazuje jako svoji prioritu přípravu učitelů všech typů a stupňů škol (mateřských, základních, středních, speciálních) v široké nabídce studijních programů a oborů, a tomu odpovídají její kroky ve snaze udržet učitelskou přípravu v celém spektru oborů i při velké ekonomické náročnosti některých oborů (například umělecké obory).

Ve svých závěrech AK ČR uvádí, že fakulta si vede v obtížné ekonomické situaci, do jisté míry dané i znevý-

*Dokončení na str. 2***Studentka CMTF UP a absolventka Caritas VOŠ pomáhá lidem na Haiti**

■ Na Haiti, v oblasti zničené zemětřesením o síle 7,3 stupně Richterovy škály, pomáhá v těchto dnech také třidvacetiletá Irena Klimková, absolventka olomoucké Caritas – Vyšší odborné školy sociální Olomouc a studentka čtvrtého ročníku oboru Sociální a humanitární práce Cyrilometodějské teologické fakulty UP. Má na starosti distribuci pomoci všech charit, které se postižené oblasti snaží pomoci. Zjišťuje potřeby obyvatel a podílí se na přípravě programů pro efektivní využití financí, jež dárci Haiti posílají.

„Každodenní činnost se tu mění. V prvních dnech jsem se snažila poznat systém práce a spolupráce Caritas Internationalis, Caritas Haiti a CRS (Catholic relief service – USA). Zkoordinování práce a pomoci bylo důležité pro činnost všech zúčastněných. V současné době se věnuji zajištění bezpečného příjezdu nákladních aut se zásobami z Dominikánské republiky a koordinaci vykládky a uskladnění těchto zásob. V případě potřeby pomáhám přímo s distribucí,“ sdělila Žurnálu UP prostřednictvím elektronické pošty Irena Klimková.

O zařazení Ireny Klimkové do distribučního týmu v rámci charitní odpovědi na pomoc Haiti hovořil těsně před svým odletem na Haiti také Martin Zamazal, manažer Arcidiecézní charity Olomouc. „Pod pojmem charitní pomoc si představte úplně vše. Irena tedy dělá vše, co je potřeba. Pokud vím, daří se jí dobře. Je to pozitivní člověk, plný energie. I proto jsem ji podpořil v úmyslu na Haiti odcestovat. U jiného takto mladého

člověka bych určitě váhal. V případě Ireny jsem si však jistý, že je na Haiti skutečně pro lidi. Navíc ovládá perfektně jazyky, zná dokonce místní kreolštinu. Jediné, co musí doladit, je francouzština,“ dodal manažer Arcidiecézní charity Olomouc.

*Dokončení na str. 8***Lékařská fakulta UP láká ke studiu novým filmem. V angličtině**

■ Na konci letního semestru se natáčelo, na začátku zimního se materiál stříhal, zahraniční student medicíny namluvil anglický komentář a před několika týdny mohla Lékařská fakulta UP oficiálně představit DVD s novým filmem. Tak by se dal v krátkosti shrnout vznik snímku, kterým bude fakulta lákat především zájemce o studium oboru General Medicine z celého světa.

„Hledali jsme další cestu, jak by se uchazeči mohli přitažlivou formou dozvědět o možnostech a podmínkách studia, i o naší kultuře, městě a jeho historii,“ uvedl prof. Vítězslav Kolek, proděkan LF UP pro studium v cizím jazyce a zahraniční vztahy.

Výběr studentů ze zahraničí je pro LF UP důležitý z prestižního i ekonomického hlediska. Zahraniční studenti zde studují již od 90. let a jejich počet pomalu narůstá. Ročně fakulta přijme do programu General Medicine okolo 50 studentů, před pěti lety to bylo jen asi 20. V současné době na LF studuje tento program přes 200 samoplátců. Je to stále ještě menší číslo než na lékařských fakultách např. v Praze či v Brně. Nejde však jen o kvantitu, ale také o kvalitu studentů, a ta se v posledních letech jednoznačně zvyšuje. Právě výběr kvalitních studentů byl jedním z důvodů i pro tvorbu filmu, jehož průvodcem je jeden ze

Dokončení na str. 6

Nové nejužší vedení UP zahájilo své funkční období

■ V souvislosti s ukončením funkčního rektorského období prof. Lubomíra Dvořáka a nástupu prof. Miroslava Mašlána do nejvyšší akademické funkce na další čtyři

roky byl 29. 1. oficiálně podepsán předávácí protokol. O tři dny později pověřil prof. M. Mašlán nové prorektory vedením jejich úseků. *-red-, foto -mo-*

Ediční plán UP na rok 2010 je úspornější než loni

■ Pravidelně začátkem roku Vydavatelství UP zveřejňuje na svých webových stránkách Ediční plán. Přestože je tento rok bohatší o Fakultu zdravotnických věd a také o Institut celoživotního vzdělávání FF, jeho výsledná podoba na rok 2010 je umírněnější. „Do edičního plánu na rok 2009 bylo zařazeno 219 publikací, v roce 2010 publikací 193. Oproti dřívějšímu připravují fakulty své přehledy vydávaných publikací uvážlivěji a přesněji,“ řekla Žurnálu UP Mgr. Jana Kreiselová, vedoucí redaktorka VUP. Dodala, že jednotlivým fakultám se stále nedaří zvýšit procento plnění tohoto plánu – již několik let se plnění edičního plánu pohybuje v rozmezí mezi 30 a 40 procenty.

V seznamu se objevil i třetí svazek edice Paměť UP, jehož autorem bude tentokrát historik doc. Josef Bieberle, CSc., z Filozofické fakulty.

Obecně se Ediční plán VUP skládá každoročně především ze studijních opor, výstupu z grantů, své místo mají také pravidelně se opakující sborníky či ročenky. *-map-, -jak-*

Editorial

Vážení čtenáři

téměř přesně před rokem začal Žurnál UP po sedmnácti letech čimobilé existenci vycházet v modrém odstínu. Během této doby se univerzitní komunikační kanály rozšířily o další časopisy: internetový zpravodaj Žurnál Online a magazin Žurnál+ (vše na www.zurnal.upol.cz), které byly vytvářeny už v nové, modernější grafické úpravě. Dnes tedy držíte v rukou první výstisk Žurnálu UP v podobě, která jej s mladšími periodiky vizuálně sjednocuje a – jak doufáme – také podtrhuje jejich obsahovou a koncepční propojenost.

Ať už patříte k těm, kteří vědí, že máloco v životě je možné považovat za trvalé a statické, či naopak k těm, kteří v tomto proměnlivém světě hledají především jistotu stability a stálosti, věříme, že oceníte naši snahu o „stálost změny“ a že se spolu s námi budete i nadále podílet na smysluplné komunikaci uvnitř i vně UP.

Příjemné a podnětné čtení přeje

redakce Žurnálu UP

Oční klinika přichází s šetrnějším způsobem léčby rohovky

■ Lidem s onemocněním rohovky, odborně nazývaným keratokonus, nabízí Oční klinika LF UP a FNO novou šetrnější možnost léčby. Běžně se toto onemocnění léčí transplantací, nová metoda umožňuje řešení bez většího chirurgického zásahu do pacientova oka. To je přibližně po pěti dnech od zákroku schopno normálního vidění.

„Keratokonus je onemocnění, při němž se změni tvar rohovky a v určité oblasti dojde k jejímu kuželovitému vyklenutí. Pacient vidí neostře a k očnímu lékaři přichází většinou pro brýle. I s nimi má ale problémy, protože se potíže s viděním v průběhu času mění. Tato porucha se nejčastěji projevuje u mladých lidí ve věku od patnácti do pětadvaceti let a souvisí s růstem celého organismu,“ uvedla MUDr. Pavlína Hrabčíková z olomoucké Oční kliniky. Keratokonus lze odhalit s pomocí rohovkového topografu. Tímto přístrojem vyšetřují v Olomouckém kraji pouze lékaři Fakultní nemocnice, kteří tak týdně diagnostikují zhruba tři nové případy. „Doposud jsme pacientovi mohli nabídnout tvrdé kontaktní čočky. Pokud však už bylo vyklenutí rohovky příliš velké, museli jsme volit transplantaci,“ vysvětlila lékařka. Nová metoda, která se nazývá

Corneal Cross Linking (CXL), tento chirurgický zásah do oka dnes nahrazuje. „Nejdříve pacientovi do oka kapeme vitamín B a pak oko s pomocí speciální lampy ozářujeme ultrafialovým zářením. Vlákna rohovky se zpevní a k jejímu vyklenutí už nedochází,“ popsala MUDr. Hrabčíková. Dodala, že celý zákrok trvá zhruba hodinu a provádí se pouze ambulantně, pacient po něm odchází domů.

Speciální UVA lampu používanou pro tuto metodu získala olomoucká Oční klinika díky podpoře Nadace profesora Vejvodského, která ji pro olomoucké pracoviště pořídila za tři sta tisíc korun. „Tato léčba není hrazena pojišťovny. Za ošetření jednoho oka pomocí CXL u nás pacient zaplatí deset tisíc korun,“ řekla MUDr. Hrabčíková. Olomoucká nemocnice je jedním z pěti pracovišť v ČR, kde pacienti mohou tuto léčbu podstoupit. *-eg-, -map-*

Nové trendy v kineziologii

■ Při příležitosti jednodenní konference Forum Kineziologie 2010 se 22. 1. sešli k diskusi o nových i starších trendech v kineziologii, fyzioterapii a rehabilitaci lékařů a fyzioterapeutů.

„Zdravotnictví není jen věda, ale i umění. V těle máme více než dvě stě svalů. A přesto, že jsou samostatné, musejí být řízeny. Nestačí, abychom pohyb chápali mechanicky. Snažme se jej vnímat funkčně, jinými slovy: v souhrnu celého člověka. Teprve poté můžeme daný problém desintegrovat a zabývat se jím,“ řekl v aule FF UP doc. František Věle z Fakulty tělesné výchovy a sportu UK v Praze. Podle

jeho slov terapeut pacienta vede, řídí a měl by jej přesvědčit, že si musí pomoci sám. „Ve fyzioterapii je nutno zdůrazňovat nejen význam neurovědy, ale i širšího humanitního vzdělání. Člověk není strojem podle Descarta, ale bytostí, která integruje tělo s nehmotným principem, který řídí pohyb těla. Je podstatné vnímat tělo i duši člověka,“ dodal doc. F. Věle, který mj. inicioval založení Kineziologické společnosti.

Forum Kineziologie 2010 uspořádala Česká kineziologická společnost, Fakulta zdravotnických věd UP, Fakultní nemocnice Olomouc a Společnost rehabilitační a fyzikální medicíny ČLS JEP. *M. Hronová*

Pedagogická fakulta UP úspěšně...

hodňujícími koeficienty ekonomické náročnosti studijních programů, úspěšně. Naprosto zásadní pro stabilitu fakulty a zajištění kvality vzdělávacích činností je důraz na kvalitu odborné a vědecké činnosti, srovnatelnou s evropskými měřítky, jejímž klíčovým předpokladem je rozvoj personálního zabezpečení, zejména podpora odborného růstu mladých perspektivních pedagogů. S tímto záměrem uložila AK ČR vedení fakulty navrhnout a realizovat strategická rozhodnutí, zaměřená na vnitřní restrukturalizaci rozkládající zatížení pracovníků rovnoměrnějším způsobem a související s generační obměnou na jednotlivých pracovištích. Zpráva reflektovala to, že vedení fakulty si je vědomo skutečnosti, že personální zabezpečení není v některých oborech optimální. I když se díky systematické pozornosti věnované této oblasti situace v kvalifikační struktuře v posledních letech zlepšila (zvýšil se počet pracovníků, kteří úspěšně ukončili studium v DSP, a pozitivně se změnila i věková struktura habilitovaných pracovníků), vyžádala si AK ČR podrobnou analýzu personálního zabezpečení na jednotlivých katedrách včetně věkového složení a výhledu na kvalifikační růst.

Velmi pozitivně byl AK ČR hodnocen zpracovaný modul pedagogicko-psychologické komponenty studia, který je na fakultě postupně implementován. AK ČR doporučuje, aby vedení UP i vedení PdF UP projednalo na univerzitní úrovni s ostatními fakultami UP nabízejícími studijní obory učitelství garance složky pedagogické způsobilosti a učitelské přípravy, včetně odpovědnosti za rozvoj oborových didaktik a odbornou gesci praxi. AK ČR vidí jako potřebné, aby došlo k dohodě na univerzitní úrovni o organizaci strukturovaných učitelských programů, a to jak s ohledem na srovnatelnost kurikula a sladění harmonogramů studia na fakultách podílejících se na učitelské přípravě, tak zejména s ohledem na potřebu rozvíjet oborové didaktiky jako vědecké disciplíny. V té souvislosti AK ČR upozornila, že pokud nebudou na celouniverzitní úrovni přijata opatření pro sjednocení kvality učitelské přípravy, hrozí

Dokončení ze str. 1

v budoucnu riziko s akreditací učitelství orientovaných oborů na jiných fakultách.

Positivně byla také AK ČR hodnocena existující nabídka oborů v kombinované formě studia, a záměr fakulty na další rozvoj kombinované formy, zvláště v oborech směřujících k přípravě učitelů.

Účelová pracovní skupina AK ČR upozornila i na některé slabé stránky v činnosti fakulty. Některé z nich byly již řešeny vnitřními předpisy (realizace přechodu studentů z celoživotního vzdělávání do bakalářského typu studia), nebo se na ně v souladu s doporučeními AK ČR zaměřil pozornost vedení fakulty v nejbližším období (rozsah a kvalita DSP Pedagogika v souvislosti s přípravou akreditace dalších DSP z oborových didaktik, zvýšení publikačních aktivit a zkvalitnění publikačních výstupů v klíčových oborech, rozvoj mezinárodní spolupráce a tvorba rozsáhlejších řešitelských týmů, které by dosáhly na další vědeckovýzkumné projekty).

Pro další činnost fakulty má zásadní význam doporučení AK ČR prodloužit platnost akreditace všech bakalářských a magisterských studijních programů a jejich oborů, které jsou uskutečňovány Pedagogickou fakultou UP, a to na dobu šesti let.

Závěry AK je nutné považovat za významné ocenění dosavadních výsledků dosažených v přípravě kvalitních absolventů vyplývajících z dlouhodobé systematické práce učitelů i studentů, vedení jednotlivých pracovišť a celé fakulty a potvrzení správnosti směřování, které v souvislosti se změnou situace zvolilo současné vedení PdF UP.

Tím je vytvořen základní předpoklad pro další rozvoj fakulty a naplňování jejích záměrů.

Tento úspěch je tedy kolektivním úspěchem pracovníků Pedagogické fakulty, a proto je potřeba na tomto místě vyjádřit své velké poděkování všem, kteří svou každodenní obětavou prací přispívají k šíření dobrého jména Pedagogické fakulty u nás i v zahraničí.

Prof. L. Ludíková, CSc., děkanka PdF UP

Nový rektor UP prof. Miroslav Mašláň: „Univerzitu reprezentuje řada lidí, ne jen jeden člověk.“

Akademický senát Univerzity Palackého jej při své volbě počátkem listopadu nominoval na jmenování rektorem UP pro funkční období od 1. 2. 2010 do 31. 1. 2014. Miroslav Mašláň se tak stal čtvrtým polistopadovým rektorem druhé nejstarší univerzity v českých zemích. Jaké jsou jeho plány v nové funkci, co si myslí o školném a proč by měl být akademik dobrým hercem?

První otázka je nasnadě. Napadlo by vás loni touhle dobou, že o rok později budete mít za sebou setkání s prezidentem republiky a jmenování do úřadu rektora?

Ne. To by to mě ani ve snu nenapadlo (smích). To mě dokonce nenapadlo ani měsíc před volbou. Vlastně prvními, kdo mě oslovili s nápadem kandidovat, byli docent Kubínek a děkan Přírodovědecké fakulty Ševčík.

A jaký je to tedy pocit stanout v čele Univerzity Palackého?

No, pocit je to hezký... Jak říkám, lhal bych, kdybych říkal, že mě ta volba nepotěšila. Z druhé strany mám samozřejmě takové to vnitřní pnutí, vnitřní hlas, který mi říká „Prosím tě, kam to jdeš? Máš to zapotřebí?“. Někdy se kvůli tomu i probudím ráno dřív než je obvyklé (smích). Takže ano, těší mě to, ale zároveň vím, že je za tím velká zodpovědnost a občas je ve mně malá dušička, zda to zvládnou. Ale to ukáže čas.

Jak byste shrnul hlavní úkoly a cíle, které vás v nové funkci čekají?

Jsmo vysoká škola, která má nejvíce studentů na počet obyvatel města, v němž sídlí. Do jisté míry bych si tedy přál, abychom tento trend zachovali. Avšak v žádném případě by to nemělo být na úkor kvality naší univerzity. Ona kvalita samozřejmě souvisí s tím, jak kvalitní uchazeči o studium k nám budou přicházet a s tím, jak s nimi budeme pak pracovat my. Je třeba jim nabídnout samozřejmě o něco víc, než jim nabízejí ostatní školy. Tím myslím především moderní metody výuky, kvalitní vědecko-výzkumné zázemí a také dobré kontakty, ať už v republice nebo v zahraničí. To je jeden z těch dlouhodobých úkolů, jak je já cítím. Měli bychom se také daleko více otevřít ve vztahu k zahraničí, a posílit tak pozici Univerzity Palackého v klubu prestižních univerzit nejen této země. Musíme dosáhnout toho, aby minimálně ve střední Evropě jméno naší univerzity vzbuzovalo úctu a respekt.

S tím souvisí i kooperace univerzity s městem. Jakým způsobem chcete rozvíjet spolupráci v této oblasti?

Spolupráce s městem je pro nás určitě velmi důležitá. Olomouc do jisté míry na naší univerzitě závisí a samozřejmě to platí i naopak. Byl bych rád, kdyby se nám, řekněme v příštích dvou letech, podařilo rozvinout s městem, případně za podpory kraje, nějaký relativně velký projekt. Mám konkrétně na mysli například vybudování popularizačního centra vědy, které by mělo podnítit zájem mládeže o vysokoškolské vzdělání, především pak o vzdělání přírodovědného a technického charakteru.

Nadcházející čtyřleté rektorské období bude náročné hned v několika ohledech. Na jedné straně bude stávající ekonomická krize nutit i vysoké školy omezovat své výdaje, na straně druhé se připravují obrovské investiční aktivity, vyplývající z projektů VaVp. Jak jste připraven postavit se těmto výzvám?

Prof. Miroslav Mašláň jednou větou...

Kam se chystá na léto: Ještě neví, ale přemýšlí o výletu do Splitu na kole, který absolvoval už před třemi lety, tentokrát přes Rakousko a Slovinsko.

Co právě čte: Šeptem: Soukromý život ve Stalinově Rusku od Orlanda Figese.

Co poslouchá: Jakoukoli dobrou muziku, v posledních letech našel zalíbení v operním a sborovém zpěvu.

Co si dá v restauraci: Cokoli s houbami a smetanovou omáčkou.

Vzorem je mu: Pjotr Leonidovič Kapica, nositel Nobelovy ceny za fyziku (1978)

Ano, potýkáme se s jistou nepříznivou ekonomickou situací, která je zapříčiněna tím, že stát není schopen ufinancovat potřeby vysokých škol. Nyní probíhá na úrovni státu proces, který by měl při přerozdělování finančních prostředků více zohledňovat kvalitu a já doufám, že my v tomto procesu uspějeme a existenčně se nás to nedotkne. Na druhé straně, pokud máme před sebou období stagnace, bylo by jistě nesprávně nevyužít příležitosti v podobě prostředků, jež se nabízejí ze zdrojů Evropské unie. Taková možnost už se jen tak opakovat nebude. Myslím si, že bychom tyto prostředky měli v maximální možné míře využít a pokračovat v realizaci všech našich projektů. I za cenu toho, že se budeme muset uskrovnit a někde na provozních nákladech šetřit. Určitě se najdou způsoby jak ušetřit, ačkoli se hovoří i o tom, že si budeme muset vzít půjčku, abychom vše „utáhli“. Zatím však toto rozhodnutí nepadlo. Nesmíme zapomínat, že pokud nevyužijeme možnosti fondů EU, mohli bychom univerzitu posunout z vyšší kategorie vzdělávacích institucí do té nižší a zavřeli si tak sami dveře. Z mého pohledu je základním úkolem univerzity vědecko-výzkumná práce. A na tu musí pedagogické aktivity navazovat.

Další závažný moment představují dvě připravované reformy - reforma terciárního vzdělávání a reforma financování vědy a výzkumu. Jaký je váš názor na jejich optimální podobu?

Pokud se podíváme na reformu terciárního vzdělávání, tak je potřeba nalít si čisté víno. Myšlenka, že bude mít téměř sto procent populace vysokoškolské vzdělání, nemůže fungovat. Není na světě stát, který by to dokázal ekonomicky zvládnout. Jistě, nebylo by špatné, kdyby byl řidič trolejbusu vysokoškolsky vzdělán v literatuře a recitoval Puškina, a určitě se takoví lidé najdou, ale z pozice státu je to nemožné.

V podstatě jsme tady měli nějaký systém, který fungoval sto let a až nyní se přešlo na systém bakalářů a magistrů, avšak společnost není připravena na „konzumaci“ bakalářů. Ve společnosti to není chápáno jako plnohodnotné vysokoškolské vzdělání. Teď je otázka jak z toho. Pravděpodobně by mělo dojít k formě nějakého rozdělení vysokých škol na školy, které se budou orientovat na profesní přípravu a budou spíše pedagogického charakteru, a vysoké školy, které budou připravovat - asi je to nepěkné, když to tak řeknu - elitu, tedy inženýry, lékaře apod.

Pokud se týká vědy a výzkumu, stát se nyní snaží do systému financování prosadit „zásluhovost“. Letos se vlastně poprvé dělí část rozpočtu podle bodového hodnocení výsledků. Souhlasím s tím, že je třeba nějaké kritérium zavést, bohužel systém, jak je nastaven nyní, není ideální. Dokonce si myslím, že je špatný. Stávající systém například potlačuje spolupráci univerzit. Když vezmu spolupráci naší univerzity s brněnskou - teď si každý řekne „No jo, tak my s nimi nedáme spolupracovat, aby ty body skončily u nás.“ Těžko také v jednom balíku srovnávat společenskou vědu a vědy přírodní. Každopádně je třeba kladně kvitovat snahu zavést u nás hodnocení kvality. Jen je třeba najít optimální řešení.

Prof. RNDr. Miroslav Mašláň, CSc. (1957), dosavadní vedoucí Katedry experimentální fyziky PřF UP působí mj. v Centru pro výzkum nanomateriálů a je koordinátorem projektu Regionálního centra pokročilých technologií a materiálů PřF UP. Je také zakladatelem Vědecko-technického parku UP a řešitelem jedenácti projektů s úhrnou dotací nad 160 milionů korun. V letech 2000–2005 zastával funkci prorektora pro záležitosti vědy a výzkumu UP. Je absolventem Fyzikální fakulty Běloruské státní univerzity, doktorát získal na Univerzitě Karlově a kandidaturu v Ústavu aplikované fyziky BSSR. Od roku 1987 pracuje na UP, kde získal docenturu a profesuru v oboru Aplikované fyziky. Říká se o něm, že hraje na rovinu a nesnáší zákulisní intriky. Je ženatý a má tři děti.

Jak se stavíte k problematice školného?

Osobně bych systém školného zavedl a z hlediska státu bych postupoval velmi jednoduše: ať každý student dostane od státu půjčku na svá studia. Samozřejmě ji ale nedostane do ruky, ty peníze dostane vysoká škola, na niž bude studovat, a to s jednoduchou podmínkou. Když vystuduješ řádně, v řádném termínu, tak je to nenávratná půjčka. Když nevystuduješ nebo si budeš studium neuměrně prodlužovat, tak vše splatíš státu. Bohužel na to asi ale žádná politická strana nepřistoupí, protože jde o příliš jednoduché řešení (smích).

S UP jste spjat více než dvacet let. Jak hodnotíte cestu, již univerzita ušla od roku 1989?

Myslím si, že ty rozdíly ani nelze srovnat. Vezměme si třeba ten nejjednodušší pohled - hledisko technické vybavenosti. Možností, které dnes pracovníci i studenti mají, je neskutečně více než před deseti dvaceti lety. Ještě před příchodem na UP jsem působil v bývalém Sovětském svazu, kde jsem někdy v roce 1982 dostal jako obvyčejný aspirant osobní počítač. Byl samozřejmě na úrovni té doby, ale když jsem pak přišel do Olomouce a viděl jsem vybavení výpočetní technikou tady, tak jsem si dal závazek, že na tyhle stroje nikdy nešáhnou. Technické vybavení na UP bylo tehdy katastrofální. A dnes? Když jsem zhruba před deseti lety psal projekt, v jehož rámci jsme chtěli provádět měření pro náš výzkum v Japonsku, tak než ten projekt stačili posoudit, což bylo asi rok a než jsme přistoupili k jeho řešení, tak se karta obrátila a Japonci začali měřit u nás. Celá řada pracovišť má dnes vybavení, které odpovídá lepšímu evropskému průměru. Samozřejmě stejně obrovský vývoj lze vidět i v dalších oblastech.

Jak ovlivní nová funkce vaši dosavadní vědeckou práci?

Zcela jistě to mou práci ovlivní, ale jak už jsem někde říkal, poslední léta jsem se soustředil již více na práci organizační. Vědeckou práci ve smyslu měření a počítání ať raději dělají mláďaši kolegové, kteří jsou v řadě oblastí lepší než já. A tak to má být.

Často slyšíme, že v dnešní době by neměl být rektor pouze nejvyšším představitelem vysoké

Dokončení na str. 4

Nový rektor UP prof. Miroslav Mašláň...

Dokončení ze str. 3

školy, ale je třeba, aby byl i dobrým hospodářem a manažerem. Souhlasíte?

Asi by měl být i to druhé. I když rektor stojí v čele univerzity, nemusí být vždy ten, kdo reprezentuje. Kdyby na univerzitě někdo získal Nobelovu cenu a nebyl rektorem, ale třeba jen vědeckým pracovníkem, bude daleko lepším reprezentantem než nějaký rektor (smích). Tu školu reprezentuje řada lidí, ne jen jeden.

Každopádně i rektor by měl mít představu o chodu instituce, kterou vede, a to nejen z pohledu společenského, ale i z pohledu ekonomického. Ačkoli osobně preferuji kolektivní rozhodnutí, rektor asi ovlivní konečné řešení více než jiní. Jindy je třeba zase rychlého a rázného řešení a i v té chvíli musí být schopen se rázně rozhodnout. Je tedy třeba, aby byl i dobrým hospodářem. Přehled by jistě měl mít.

Jak velkou roli hraje v práci vědce náhoda?

Určitě velikou. I když se říká, že náhoda přeje připraveným. Zcela jistě těch náhod musí být v životě hodně a asi těžko předpovědět, co by se bez náhody obošlo a co ne, co náhoda vlastně je. Kupříkladu mě a kolegu Zbořila, se kterým jsme řadu aktivit prováděli společně, svedla dohromady náhoda. Ještě jako student byl ke mně poslán, zda by si nemohl něco v laboratoři změřit. A nakonec se z onoho setkání vyvinul výzkumný program laboratoře, která má dnes několik desítek lidí.

Co podle vás chybí českým vědcům, aby byli úspěšnějšími?

Obecně bych řekl, že je to hlavně potřeba stabilního prostředí. Aby nám stát neměnil způsob financování každé čtyři roky. Jak jsem již říkal, právě stávající způsob narušuje čistě formálního pohledu chod některých institucí, přičemž rozhodně nemusí jít o špatná pracoviště. Protože budou ale prostředky přicházet z různých zdrojů a protože ne vše jde využít na vše, může to ve výsledku chod jednotlivých pracovišť narušit. Samozřejmě, mohou se tomu přizpůsobit, ale k tomu je potřeba právě ono stabilní prostředí. Pokud každý rok musíte žádat o grant, vyžaduje to už jen z formální stránky dost času a energie, která pak chybí jinde. V momentě, kdy výzkumný tým produkuje nějaké výsledky, tak by měl být podporován dlouhodobě.

Práce vědce je vysilující po všech možných stránkách. Jak tedy dobijíte energii?

Aktivně. Když mám náladu, občas si jdu zaběhat. Byl dokonce doby, kdy jsem týdně běhal třicet kilometrů. V létě se snažím jezdit do práce na kole, v zimě pak na běžky. Občas si jdu zaplavat. Není to tak, že bych toužil po nějakých závrtných výkonech, na to nemám schopnosti ani věk (smích). Na druhou stranu, loni jsem na kole najezdil přes čtyři tisíce kilometrů...

Takže budete rektorem, který bude do úřadu jezdit na kole?

Zcela jistě! I když asi nebudu jezdit na Rektorát, ale k nám na Šlechtitěli, kde si dám sprchu a pak se projdu do práce.

Prý také hrajete ochotnické divadlo... Jak se dostane fyzik k divadlu?

Asi před deseti lety se v obci, ve které bydlím, obnovila činnost ochotnického souboru. A ten do jedné hry potřeboval mladého člověka, který hraje na housle. Což jsem nebyl já, ale můj syn, který zrovna v té době na housle hrál. A protože byl tehdy ještě malý, tak jsem ho doprovázel, a jednou přišli za mnou, jestli bych jim něco nezahrál, a už jsem tam byl. A pak už byly role různé, tu menší, tu větší.

Říká se, že politici by měli být dobrými herci. Platí to i u akademiků?

Já to reknu jinak. Řekněme, že když vezmeme nějakého profesionálního houslistu, tak vrcholem jeho snažení je koncert. No, a u akademického pracovníka by měla být vrcholem jeho práce přednáška. A tam musí být hercem, musí dát svému vystoupení nějaký náboj.

Ptal se O. Martínek, foto na předchozí straně M. Otava (Plná verze rozhovoru viz www.zurnal.upol.cz)

OTÁZKY PRO: NOVÉ DĚKANKY A DĚKANY

Předáním jmenovacích dekretů potvrdil dosavadní rektor UP prof. Lubomír Dvořák ve funkcích čtyři nové děkanky, které navrhly fakultní akademické senáty v průběhu loňského podzimu do funkcí v rámci fakult nejvyšších. V příštím funkčním období, tedy od 1. 2. 2010 do 31. 1. 2014, povede Filozofickou fakultu doc. Jiří Lach, Přírodovědeckou fakultu prof. Juraj Ševčík, Pedagogickou fakultu prof. Libuše Ludíková a v čele Fakulty tělesné kultury bude stát v období od 9. 2. 2010 do 8. 2. 2014 doc. Zbyněk Svozil. Novou děkankou je rovněž doc. Jana Marečková, která stanula na počátku loňského roku v čele nově vzniklé osmé fakulty UP – Fakulty zdravotnických studií. Slavnostní inaugurace nových děkanek a děkanů je připravována na začátek března. Při příležitosti uvedení nových děkanů a děkanek do funkcí jsme jim položili následující otázky:

- 1) Jaké vize a cíle máte pro své funkční období?
- 2) S čím jste v dosavadním vývoji na fakultě spokojeni a kde je třeba naopak co zlepšovat?
- 3) Jaký je váš pohled na možné zavedení školného na vysokých školách?
- 4) Jak se podle vás projeví na chodu fakulty a potažmo UP stávající nepříznivá ekonomická situace a demografický vývoj v ČR?

Prof. PaedDr. Libuše Ludíková, CSc. děkanka Pedagogické fakulty (druhé volební období)

- Ad 1) V oblasti vzdělávací rozšířit kombinované formy studia, jež jsou zaměřeny k získání učitelské kvalifikace. Z dalších cílů lze uvést kupříkladu posílení orientace fakulty na výzkum, prohloubení mezinárodní spolupráce, ale i realizaci projektu výstavby Výzkumně-vzdělávacího areálu Pedagogické fakulty či dokončení modelu financování jednotlivých pracovišť na principu zásluhovosti a posílení orientace na sféru sociálního zabezpečení pracovníků.
- Ad 2) Přes skutečnost, že fakulta byla nucena i svá učitelská studia strukturovat, byla vytvořena taková struktura oborů, že fakulta jako celek získala akreditaci na šest let. O studium na naší fakultě je stále vysoký zájem ze strany jak čerstvých maturantů, tak zájemců z praxe. Daří se v rámci doktorských studijních programů vychovávat absolventy, kteří chtějí přímo působit či dále spolupracovat s fakultou. Na druhou stranu, i přes skutečnost, že se již zlepšily výsledky v oblasti vědy a výzkumu, je třeba v této oblasti dále velmi intenzivně pracovat.
- Ad 3) V zásadě zavedení školného v současné době podporuji, ale předpokládám stanovení jasných pravidel, a to jak směrem k vysokým školám, tak k samotným studentům. Pro studenty je důležité, aby se školné nestalo brzdou možnosti jejich studia na vysoké škole.
- Ad 4) Domnívám se, že důsledky demografického vývoje pro naši fakultu nemusí být vážné, neboť se připravujeme na mnohem širší nabídku v oblasti kombinovaného studia, kdy chceme být nápomocni v praxi působícím nekvalifikovaným učitelům v doplnění plnohodnotného vzdělání. Na ekonomickou situaci se postupně připravujeme řadou úsporných opatření, ale při stále nejasné vizi financování vysokých škol si netroufám vyčíslit dopady.

Tým proděkanů PdF: doc. Ing. Čestmír Serafin, Dr., Ing.-Paed., proděkan pro organizaci, rozvoj a celoživotní vzdělávání, statutární zástupce děkanky, Mgr. Pavel Neumeister, Ph.D., proděkan pro studijní záležitosti, doc. Mgr. Kateřina Vitásková, Ph.D., proděkanka pro vědu, výzkum a zahraničí, PhDr. Milan Klement, Ph.D., proděkan pro informační a vzdělávací technologie.

Doc. PhDr. Jiří Lach, Ph.D. děkan Filozofické fakulty (první volební období)

- Ad 1) V oblasti vědy a výzkumu posílení vědeckého charakteru Filozofické fakulty podle skutečně odvedené badatelské práce. Pokud bude přijat koncept dělení univerzit podle orientace (výzkumně, vzdělávací, profesní), pak musí fakulta aspirovat na roli výzkumnou (aniž by zapomínala na studenty). Co se týče studia a studentů, měla by být zavedena větší motivace výběrných studentů či podpora snaživých. Z dalších cílů jmenuji například zásadní kvantitativní i kvalitativní rozvoj zahraničních studijních programů a projektů či sledování uplatnění absolventů. Neméně důležitý je i samotný chod fakulty, průhledné financování a funkční reorganizace a snížení byrokratické zátěže na fakultě.
- Ad 2) Z hlediska spokojenosti fakt, že v posledních letech rostla vědecká činnost fakulty; omezenou, ale přesto jistou spokojenost vyjadřuji se snahou zahájit rozumnější (tj. průhlednější) finanční řízení fakulty, ale i v této oblasti je samozřejmě potřeba pokračovat dále. Také se nesnížil počet lidí, kteří se živě zajímají o chod FF a chtějí napomoci jejímu rozvoji. Pokud bychom měli být s něčím nespokojeni, pak s absencí řady klíčových koncepcí, nezbytných pro chod fakulty (např. koncepce oborové skladby, motivační systém, atd.). Fakulta má rovněž stále co dohanět v podpoře neaktivnějších pracovníků a studentů. Ačkoli je Filozofická fakulta největší fakultou naší univerzity, někdy jakoby to nebylo vidět, jakoby nám chybělo sebevědomí.
- Ad 3) Ve velké zkratce: jsem zcela otevřený pro. Navzdory letitým mýtům, které vycházejí z nemalé části politické scény, je nynější systém asociální. Kde má například matka samoživitelka s průměrným příjmem vzít na to, aby financovala studia dvou dětí? Student sice neplatí školné, ale minimální náklady na studium stále rostou (průměrně měsíční náklady v ČR jsou nyní okolo 8 tisíc na studenta). Mimořádně důležité ale je, aby byl nejprve zaveden a otestován systém půjček a úvěrů pro studenty (alespoň 3 roky), teprve posléze školné. Ideální časový plán: 2011 – systém půjček a úvěrů; 2014–2015 – školné.
- Ad 4) Je to hrozba i příležitost. Z hlediska působení ekonomické krize je třeba ještě více zdůraznit hledání zdrojů mimo národní rozpočet. Demografický pokles pak nutně ohrozí nynější oborovou pestrost, pokud bude založena pouze na pedagogické práci. Budu-li mluvit konkrétně o Filozofické fakultě, pak je nezbytné, aby katedry trvale zvyšovaly podíl vědecké činnosti vůči výuce, protože nedostatek studentů bude postupovat nejméně v příštích deseti letech napříč všemi obory.

Tým proděkanů FF: doc. Dr. Drs. Wilken Engelbrecht, cand. litt., proděkan pro vědu, výzkum a uměleckou tvorbu, Mgr. Antonín Kalous, Ph.D., proděkan pro zahraničních záležitosti, Mgr. Petr Bilík, Ph.D., proděkan pro vnější vztahy a přijímací řízení, doc. Ludmila Veselovská, Ph.D., proděkanka pro studijní a sociální záležitosti, Mgr. Ondřej Kučera, proděkan pro organizaci a rozvoj.

Prof. Juraj Ševčík, Ph.D.

děkan Přírodovědecké fakulty (druhé volební období)

Ad 1) Je několik zásad, o které budu vždycky usilovat, aby byly celofakultními pravidly.

Akademická svoboda: Chci, aby každý měl dostatečný prostor vybírat si svá výzkumná témata i způsob výuky. Očekávám při tom ovšem poctivost a zodpovědnost. „Schvalování šéfem - imprimatur“ - jaký grant se podá či jaký článek či názor se smí prezentovat venku - na naší fakultě nebude.

Otevřenost a transparentnost: Každému by měly být snadno dostupné informace, kudy, jak a kam tečou fakultní prostředky i jak fungují fakultní mechanismy rozhodování a odpovědnosti. Vítám všechny kritické diskuse, jak věci měnit; nehodlám vést politiku držení věcí pod pokličkou a jsem rád, když se lidé o fakultní dění zajímají.

Vedení jako dočasná služba: Tak jako děkan má své dočasné volební období, měli by se na všech pracovištích střídát i další vedoucí pracovníci. Nechci politiku malých panství, kde se doživotním šéfem stojí i padá celá katedra. Příležitost by měla být dána každému, kdo k tomu najde odvahu a prokáže své schopnosti - při pravidelných konkurzech na vedoucí pracovišť.

Odpovědnost a pravidelné účtování: Maximální svoboda, kterou naše akademické prostředí umožňuje, musí být vyvážená odpovědností. Jednou za čas mají při rekonkurzech pracovníci dostat příležitost ukázat, co za uplynulé období dokázali a kam se posunuli. Měla by to být ukázka toho, že si akademickou svobodu zaslužíme; je ovšem na vedení fakulty, aby někdy neoblíbené rekonkurzy probíhaly důstojným způsobem v příjemné atmosféře. Odpovědnost musí růst s pozicí. Pokud mají profesori a vedoucí pracovníci dané výhody, očekává se od nich, že se postarají o mladší kolegy na svých pracovištích aktivním získáváním prostředků, asistenci při kvalifikačním růstu atd. Pokud by se některé pracoviště mělo dostat do finančních potíží, budou to právě vedoucí pracovníci a profesori, kteří by to měli pocítit první na svých výplatách.

Aktivní přístup k vnějšímu prostředí: Nechceme, aby fakulta jen čekala, co jí přinesou vnější podmínky, chceme je sami ovlivňovat. Podporujeme zapojení našich pracovníků do všech rozhodovacích i poradních orgánů, které mají vliv na dění na univerzitách i výzkumných organizacích. Jsme rádi, když se v těchto orgánech naši kolegové projeví jako kvalifikovaní a konstruktivní partneři a považujeme za důležité, že díky nim máme dohled nad mnoha procesy, které se nás týkají.

Ad 2) Daří se udržet a nadále rozvíjet vysoký standard práce na téměř všech katedrách naší fakulty díky prostředí, které vytváří a formují zejména vedoucí kateder. Přestěhovali jsme se do nové budovy, díky patří především paní proděkance Tesaříkové; při všech potížích, kterým se člověk při tak nákladném díle nevyhne, je především její zásluhou, že většina věcí funguje tak, jak má. Podařilo se nám uspět v získání investičního VaVpl projektu, který přispěje k rozvoji holičského areálu - to je zásluha proděkana Fréborta. Díky jeho dohledu také nemáme téměř žádné problémy při akreditacích našich oborů. Rozběhla se spolupráce s fakultními školami, počet našich studentů i absolventů utěšeně roste, což byla agenda proděkana Molnára. Je nás slyšet v diskusích při přípravě reformu výzkumné politiky i vysokoškolského vzdělávání, funguje fakultní informovanost prostřednictvím Pátečnicků, což má na starosti proděkan Opatrný včetně původně zpracovaných výročních zpráv. Náš systém hospodaření je transparentní, a přestože si občas stěžujeme na přílišnou rigiditu v účtařině, fakulta nemá problémy s finančními kontrolami - díky dohledu tajemníka Veleckého. Máme systém, který stimuluje aktivitu našich pracovníků - díky tomu a zvláště díky šikovnosti našich kolegů patříme k mimořádně úspěšným pracovištím v získávání projektů - jak vědeckovýzkumných, tak z FRVŠ nebo z OPVK. Snažíme se pečovat o zaměstnance i o naše absolventy - v posledních letech jsme se s nimi začali pravidelně setkávat na zlatých či stříbrných promociích, zásobujeme je informacemi o dění na fakultě, pro zaměstnance máme množství jazykových kurzů. Máme zacíleno i na mladší generace přírodovědců - rozjeli jsme pro ně dětskou univerzitu, každoročně je přitahuje jarmark, kaleidoskop, letní škola, rozeběhl se mimořádně úspěšný projekt Badatel, jehož účastníci sbírají celonárodní ocenění.

Dokončení na str. 6

Tým proděkanů PřF: prof. Ivo Frébort, CSc., Ph.D., proděkan pro evropský investiční rozvoj, statutární zástupce děkana, prof. Tomáš Opatrný, Dr., proděkan pro vědecké a výzkumné záležitosti, doc. Irena Smolová, Ph.D., proděkanka pro studijní, sociální a pedagogické záležitosti, doc. Eva Tesaříková, CSc., proděkanka pro výstavbu fakulty, prof. Miloslav Dušek, Dr., proděkan pro vnější vztahy

Doc. PhDr. Jana Marečková, Ph.D.

děkanka Fakulty zdravotnických věd (první volební období)

Ad 1) Nová Fakulta zdravotnických věd je fakultou nelékařských oborů, které neměly v českém kontextu možnost navazovat na vědní tradici. Proto je jedním z důležitých a dlouhodobých cílů zdokonalení vědního zaměření, výzkumu a kvality publikačních výstupů. Nezbytné bude také ve spolupráci s Vyšší odbornou školou zdravotnickou v Olomouci a Olomouckým krajem pružně reagovat na diskutovaný přechod vyššího zdravotnického vzdělávání na vzdělávání vysokoškolské.

Ad 2) Získali jsme několik grantů ESF, zahajujeme realizaci projektu podpořeného Grantovou agenturou ČR, jsme aktivní ve Studentské grantové soutěži UP, proběhla rekonstrukce prostor studijního oddělení a děkanátu, rozrostl se fond naší knihovny a jsem velmi ráda, že vyhotovení insignií fakulty dopadlo skvěle. Dobře spolupracujeme s Lékařskou fakultou i s Fakultní nemocnicí Olomouc. Myslím, že fakulta kráčí od svého nedávného založení v mnohém kupředu. Zdokonalení uvitím například v intenzivnějším zapojení akademických pracovníků do grantové činnosti a v týmové spolupráci.

Ad 3) V tuto chvíli a v dané situaci nevidím zavedení školného na vysokých školách reálné. Nejsem si jista, zda je společnost připravena k naplnění komplexnosti takového kroku.

Ad 4) Nepříznivá ekonomická situace a změny ve financování vysokých škol naši fakultu ohrožují. Jsme v situaci, kdy jsme ještě nemohli stihnout vybudovat rezervy a uznaný počet studentů je pro nás existenční záležitostí. O naše obory je veliký zájem a věřím, že i v návaznosti na demografický vývoj neustane. Potřebovali bychom přijímat studentů více.

Tým proděkanů FZV: prof. Jan Hálek, CSc., statutární zástupce děkanky a proděkan pro organizaci a rozvoj, doc. Kateřina Ivanová, Ph.D., proděkanka pro vědu a výzkum, Mgr. Věra Vránová, Ph.D., proděkanka pro studijní, sociální a pedagogické záležitosti.

Doc. PhDr. Zbyněk Svozil, Ph.D.

děkan Fakulty tělesné kultury

(první volební období)

Ad 1) V nejbližší budoucnosti chceme rozšířit nabídku atraktivních programů v rámci „celoživotního vzdělávání“ a pokračovat v získávání rozvojových projektů. Plánujeme i nadále lákat zahraniční studenty či otevírat studijní obory v anglickém jazyce. Dále se chceme orientovat

na významné absolventy z podnikatelských a dalších sfér. Nově se fakulta musí učit spojovat vzdělávání studentů s prací výzkumných a akademických pracovníků a s aplikační sférou (např. systémem praxí studentů). Výrazně je nutno zlepšit public relations fakulty, postupně hodláme vytvořit prostředí pro konkrétní komerční partnery a nabízet jim výsledky naší práce a partnerům naopak pomáhat lépe se uplatnit na trhu. V edukační oblasti se zaměříme na evaluaci výuky. Zpětnou vazbou od studentů chceme přispět nejen ke zvýšení kvality výuky, ale i akcentovat nové a moderní způsoby a strategie edukace v mezipředmětovém kontextu s odklonem od encyklopedického přijímání poznatků. Další prioritou je využitelnost moderních metod výuky a učebních opor pro studenty s důrazem na samostatnou kreativní práci studentů a zlepšování jejich studijních podmínek.

Ad 2) V posledních letech se podařilo finančně stabilizovat potřeby fakulty. Naše fakulta získala výzkumný záměr, který výrazným způsobem nastartoval výzkumnou aktivitu na fakultě. Tato aktivita se pozitivně projevila i v publikačních výstupech. V tomto trendu je potřeba nejen vytrvat, ale musíme úsilí ještě zvýšit a přizpůsobit se novým požadavkům. Za pozitivní považuji i pokus o získání evropského vědeckého projektu VaVpl. Podařilo se také úspěšně nastartovat další nové studijní obory. Studenti naší fakulty jsou velmi úspěšní v získávání stipendijních pobytů v zahraničí. Naši absolventi nemají problém s uplatněním v praxi.

Ad 3) Stávající způsob extenzivního financování s malou stimulací kvality se přežil. Státní systém u vysokých škol by měl být doplněn o další příjmy. Zavedení školného na veřejných vysokých školách by určitě nastartoval i tlak studentů a veřejnosti na kvalitu výuky. Isem pro zavedení přímého školného, samozřejmě současně po zavedení určitých opatření, která zajistí, aby poplatky za studium neodrazovaly sociálně slabší skupiny.

Ad 4) Vzhledem k soulaedu dvou negativních trendů, tj. slabé populační ročníky, které se budou vládit ke studiu a zároveň úsporná opatření vlády (hlád), je jisté, že dojde k systémové změně univerzitního školství. Změny budou směřovány k hodnocení a následnému financování škol podle vědeckého výkonu. Postupně zmenšování financování podle počtu přijatých studentů nebude v plném rozsahu kompenzováno zvýšením finančních prostředků na vědu. Dojde však k tomu, že připravená pracoviště si z menšího „koláče“ uberou více a některá pracoviště na tom budou podstatně hůře. Na změněnou situaci se musí i naše

Dokončení na str. 6

Tým proděkanů FTK: doc. PhDr. Ivo Jirásek, Ph.D., proděkan pro vědu a výzkum, RNDr. Svatopluk Horák, proděkan pro studium a pedagogické záležitosti, Mgr. Vítězslav Prukner, Ph.D., proděkan pro vnitřní organizaci a další vzdělávání, Mgr. Radek Hanuš, Ph.D., proděkan pro rozvoj a vnější vztahy, doc. Martin Kudláček, Ph.D., proděkan pro zahraniční spolupráci a informační technologie.

Člověk v tísní ve spolupráci s Divadlem hudby Olomouc, kinem Metropol – Olomoucká kina, s.r.o., a Univerzitou Palackého v Olomouci a pod záštitou rektora UP, primátor města Olomouce a hejtmána Olomouckého kraje pořádá v Olomouci

ve dnech 22. až 31. 3. 2010

Mezinárodní filmový festival o lidských právech Jeden svět 2010

Projekce pro veřejnost se stejně jako loňském roce uskuteční v kině Metropol, a to od 18.00 a 20.00 hod. Poslední tři festivalové podvečery budou věnovány panelovým diskusím s promítáním filmů v Divadle hudby Olomouc. Součástí filmového dění bude řada doprovodných kulturních akcí – v Uměleckém centru UP budou moci návštěvníci zhlédnout fotografie Magdalény Jochcové z Nepálu, další výstava proběhne spolu s besedou v čajovně-kavárně Kratochvíle, na olomouckou scénu zamíří bezdomovecký divadelní soubor o.s. Ježek a čiček a další.

Více informací na www.jedensvet.cz

a na Facebooku: [Jeden svět Olomouc](https://www.facebook.com/jedensvet).

Literárněvědná společnost AV ČR, pobočka Olomouc, a Katedra bohemistiky FF vás zvou na přednášku

Eros v poezii vybraných básníků 2. pol. 20. stol.,

kteřou prosloví **doc. Igor Fic, Dr.,**

literární kritik a historik

z Katedry českého jazyka a literatury PdF UP.

Přednáška se koná **23. 2. v 18.30**

v multimediální učebně Katedry bohemistiky.

Ples Přírodovědecké fakulty UP Olomouc

Všichni jste srdečně zváni

na sobotu 13. 3. 2010 ve 20.00

do Regionálního centra Olomouc

Jeremenkova 40B

Prodej lístků od 19. 1. v prostorách Děkanátu PŘF UP
tř. 17. listopadu 12, Olomouc

Info: blanka.krausova@upol.cz, tel. 585634011

Prof. Juraj Ševčík, Ph.D. *Dokončení ze str. 5*

Spoustu věcí jsme ale ještě nestihli a cítím to jako resty, se kterými se musíme vypořádat. Nemáme dosud fungující systém zpětné vazby od studentů - chybí nám dobře zpracované evaluace výuky založené na odpovědích dostatečného počtu respondentů. Přitom právě o studenty máme nejlépe pečovat a bez kontroly, jak to děláme, se neobejdeme. V řadě oblastí nám chybí profesionalita - včetně vedení. Ač to děláme s chutí, jsme manažeři-amatéri. Ale rádi se učíme a když čas dovolí, chceme to dohnat. Chtěli bychom využít naší akademické samosprávy s větší profesionalitou. Podobně je to ve výuce. Zatímco na základních a středních školách učí profesionální učitelé, my jsme většinou profesionální vědci a jak učít studenty se učíme za pochodu. Nechtěl bych profesionalitu výuky podceňovat a cítím potřebu dbát víc i na vzdělávání našich vyučujících v pedagogické oblasti. Stále nám chybí účinný a rychlý přenos informací. Ač je na webu dostupná naprostá většina informací, které se mají dostat od vedení k jednotlivým pracovníkům, vyhledávání toho podstatného často trvá příliš dlouho. Chtěli bychom do této věci vnést lepší systém.

Ad 3) Doporučuji.

Ad 4) Neměly by se výrazným způsobem projevit.

Doc. PhDr. Zbyněk Svozil, Ph.D.

fakulta co nejlépe připraví! Zejména jde o získávání vědeckých grantů a projektů, které by měly pomoci zvýšit kvalitu i rozsah vědeckých výstupů! Z tohoto pohledu bude nutné dopracovat i motivační systém zaměřený jak na financování jednotlivců, tak i jednotlivých pracovišť a kateder fakulty.

*Ptal se O. Martinek, foto M. Otava
(Plné verze odpovědí viz www.zurnal.upol.cz.)*

Nové trendy ve vzdělávání na Lékařské fakultě UP se zaměřují na komunikaci mezi lékařem a pacientem

Možná, že jste dne 11. 1. letošního roku poslouchali na stanici Praha diskusní pořad Káva o čtvrté, který byl tematicky zaměřen na oblast komunikace lékař – pacient. V pořadu bylo několik hostů z Prahy a jedním z nich jsem byla také já, z Olomouce. Položila jsem si otázku, proč jsem do tohoto pořadu byla pozvána. Ze sloh produkční jsem pochopila, že se na internetu dozvěděli o tom, že Lékařská fakulta v Olomouci vyučuje budoucí lékaře komunikaci.

Proč se veřejnost zajímá o komunikaci mezi lékařem a pacientem? Možná je to proto, že:

- téměř dvě třetiny stížností na lékaře/ky se týkají komunikace, ne odbornosti;
- pacienti při běžné prohlídce u lékaře/ky zapomínají polovinu až 4/5 informací, které jim lékař/ka sděluje; to, co si zapamatují, vybírají selektivně;
- rozpor mezi hodnotami (altruistickými) ve zdravotnictví a (konzumními) vnějšího světa, který se řídí pravidly tržní ekonomiky, musí lékaři/ky řešit v konkrétním procesu poskytování zdravotnické péče;
- lékaři/ky stále méně cítí, že vykonávají „poslání lékaře“, jsou nuceni přijímat vzorec „odborníka, vykonávajícího servis“, ale jejich finanční ocenění vychází z pojetí jejich role jako altruistické;
- profese lékaře/ky patří mezi nejvíce ohrožené syndromem vyhoření.

To je jen několik vybraných jevů z oblasti lékařské péče. Studium medicíny je celosvětově vnímáno jako studium nejnáročnější.

Trendem všech lékařských fakult je vybavit absolventa nejen odbornými znalostmi, ale také aby byl eticky a komunikačně zdatný a lépe připraven na stres, který jej čeká. Lékařská fakulta UP v Olomouci tyto trendy již delší dobu vnímá, mapuje a snaží se na ně reagovat svými změnami ve vzdělávacím curiculou Všeobecného lékařství.

Jedná se v podstatě o vzdělávání v oblasti rozvoje a posílení tzv. měkkých kompetencí a sekundární gramotnosti. Nositeli těchto změn jsou zejména prof. Milan Kolář, Ph.D., a prof. Vladimír Mihál, CSc.

Lékařská fakulta svůj záměr postupně a souběžně realizuje v rámci čtyř zaměření:

- Multimediální praxe (Noe, Mefanet);
- Synergická integrace výuky (selektce a propojení informací);
- Systém psychosociální prevence - moduly: Jak prožít kvalitní život v roli lékaře/ky, Životní styl jako sebeobrana, Dobré vztahy – šance pro život, Nebojme se komunikovat, Lékař jako lék – umění naslouchat svým pacientům a jak se z toho nezláznit (garant Ústav sociálního lékařství);
- Modifikovaná praxe - ve školním roce 2008/09 byl zaveden v 1. ročníku nový předmět Etické základy komunikace pro odbornou praxi (garant Ústav sociálního lékařství) a ve školním roce 2010/11 se ve 3. ročníku začne vyučovat dvousemestrální předmět Komunikace s pacientem v praxi (garant Centrum pro výuku praktického lékařství ve spolupráci s Ústavem sociálního lékařství).

Všechny tyto změny jsou studenty velmi kladně přijímány. A to nás všechny, kteří se na nich prakticky podílíme, těší.

PhDr. J. Králová, Ústav sociálního lékařství LF

Pátý cyklus kurzu „Současná chemie“

V roce 2010 proběhne pod záštitou děkana Přírodovědecké fakulty UP prof. Juraje Ševčíka, Ph.D., již pátý cyklus kurzu „Současná chemie“, který vede nositel národní ceny Česká hlava a profesor Katedry fyzikální chemie PŘF UP prof. Pavel Hobza, DrSc. Letošními hosty budou pracovníci Ústavu organické chemie a biochemie Akademie věd ČR.

- **17. 2. RNDr. Zdeněk Havlas, DrSc., ředitel ÚOCHB: Od medicínální chemie k solárním článkům**
- **17. 3. doc. Jan Konvalinka, CSc.: Od viru k virostatikům a zase zpátky**
- **7. 4. prof. Pavel Hobza, DrSc.: DNA z pohledu fyzikální chemie**
- **12. 5. prof. Josef Michl (ÚOCHB a University of Texas v Austinu a University of Colorado, Boulder): Umělé molekulární roboty na površích**

Přednášky se uskuteční v aule Přírodovědecké fakulty (tř. 17. listopadu 12, Olomouc) vždy ve 14.00 hod.

Na setkání se současnou chemií a současnou vědou se těší prof. Hobza a doc. Otyepka z pořadající Katedry fyzikální chemie PŘF UP.

Lékařská fakulta láká ke studiu...

zahraničních posluchačů LF. Ten spolu s diváky prochází jednotlivými etapami výuky od teoretických přes preklinické až po klinické obory. Video si všimá moderních technických zařízení Fakultní nemocnice, zdůrazňuje profesionalitu přístupu lékařů i pedagogů, ale soustřeďuje se rovněž na krásy města a možnosti kulturního a sportovního využití. Tvůrci filmu pak zvláště kladou důraz na symbiózu dávné historie a moderní současnosti středoevropského prostoru, což je pro zahraniční studenty jeden z atraktivních momentů při rozhodování o studiu na vysoké škole.

Film je hlavním prvkem vyrobeného DVD, ne však jediným. Jeho součástí je rovněž rozsáhlá fotogalerie se záběry z fakulty i města Olomouce, detailní informace o počtech studentů, pedagogů a lékařů, typech studijních programů, výukových kapacitách a výzkumných aktivitách fakulty. Fakulta disk hodlá využívat mj. na veletrzích vysokých škol u nás i v zahraničí, jako propagační materiál při navazování osobních kontaktů během zahraničních cest (stáže, studijní pobyty, praxe, kongresy). Videofilm bude používán i při oficiálních návštěvách vedení LF UP v zahraničí, při podepisování bilaterálních smluv a projednávání pedagogické i výzkumné spolupráce.

„Práce na tvorbě filmu a doprovodných materiálů byla velice zajímavá. Oceňuji flexibilitu, toleranci, invenci a vstřícnost tvůrčího týmu oddělení komunikace a audi-

Dokončení ze str. 1

ovizálních služeb. Děkuji všem, kteří ve svém volném i pracovním čase pomohli k jeho realizaci,“ řekl prof. Kolek a dodal: „Náročná práce se ale vyvedla také proto, že jsme měli šťastnou ruku ve výběru schopného vypravěče a průvodce filmem, kterým je Russell Perera, v současné době již náš absolvent.“

Zájemci o zhlédnutí svízňého snímku jej najdou na anglické verzi webových stránek UP, na www.palacky.com, tak na Youtube a dalších veřejných serverech. *-rp-*

Faculty of Medicine and Dentistry

Námět: Vítězslav Kolek, scénář: Martin Müller, Radek Palaš-čák, Russell Perera. Komentář: Russell Perera. Zvuk: Martin Buka. Střih: Pavel Kolaja. Kamera: Michal Škoda. Režie: Martin Müller

Jak se vede, REFORMO? Práce na změně terciárního vzdělávání pokračují

Na sklonku roku 2009 se účastnil jednání Akademického senátu Univerzity Palackého doc. Jakub Fischer, proděkan pro vědu, výzkum a informatiku Fakulty informatiky a statistiky Vysoké školy ekonomické. Na půdě olomoucké univerzity vystoupil jako garant projektu Reforma terciárního školství. Prezentoval výsledky výzkumů spojené s projektem, který je spolufinancovaný evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky a jehož trvání je stanoveno na období leden 2009 – prosinec 2011.

Nedávné reformní pokusy

Původním úkolem MŠMT ČR bylo připravit věcný záměr zákona o terciárním vzdělávání do 30. 4. 2009. Bezprostředně po hlasování o vyslovení nedůvěry předchozí vládě se však tehdejší ministr školství, mládeže a tělovýchovy ČR Ondřej Liška sešel s premiérem M. Topolánkem a požádal jej o zrušení dubnového termínu pro předložení reformy. „Přesto, že se mění vlády, práce na operačních programech – tedy i na projektu Reforma terciárního vzdělávání – nekončí,“ řekl před časem Žurnálu UP prof. V. Růžička, náměstek ministra školství pro výzkum a vysoké školy. Na projektu se tedy pracovalo už proto, že byl chystán v době přípravy projektů pro Operační program Vzdělání pro konkurenceschopnost a reforma je součástí Individuálního národního projektu Reforma terciárního vzdělávání financovaného z evropských fondů. Současná ministryně Miroslava Kopicová se záhy po svém jmenování vyjádřila, že v činnosti vedoucí k vysokoškolské reformě chce pokračovat způsobem, jakým byla navržena. Uvedla, že za zvláště důležité považuje urychlení práce na přípravě moderního systému finanční pomoci studentům a jmenovala Radu pro reformu vysokoškolského vzdělávání, jejímž cílem je nastavit směřování reformy a určit její priority tak, aby jakákoliv příští vláda vzešlá z voleb 2010 mohla okamžitě zavést opatření pro přístupnější vysokoškolské vzdělávání, hospodárnější nakládání s prostředky a udržitelné financování. Dvanáctičlennou radu vede prof. Rudolf Haňka z University of Cambridge a jedním z jejích členů je senátor Senátu Parlamentu ČR prof. Jan Hálek z Ústavu lékařské biofyziky LF UP.

Doporučení expertů OECD

V říjnu zveřejnili výsledky své analýzy reformy vysokoškolského vzdělávání experti Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD). Konstatovali, že se v ČR sice rozšířila možnost vzdělávání na vysokých školách, zároveň však upozornili, že současný systém řízení a financování nenutí vysoké školy ke zvyšování kvality vzdělávání a k provádění výzkumu na světové úrovni. Experti OECD ocenili systém finanční podpory studentů navržený Bílou knihou a upozornili, že nelze očekávat výrazné zvýšení veřejné finanční podpory vysokoškolského vzdělávání. Už od roku 2006 doporučuje OECD České republice částečně financovat činnost veřejných vysokých škol ze soukromých finančních prostředků (odložené školné).

Dodatečná poznámka k návštěvě manželů Knoblochových v Olomouci

(Žurnál UP č. 13, str. 9, *Vzácná návštěva z Vancouveru na Univerzitě Palackého*)

Počátkem 60. let doc. MUDr. F. Knobloch, CSc., mj. autor dotazníkových metod zaměřených již tehdy na kvalitu života a životní spokojenost a také autor vyhledávaných vědeckých monografií, přednášel posluchačům psychologie FF UK v kurzu Obecná psychoterapie. Pokračovala doc. Syřištová přednáškami Speciální otázky psychoterapie. Prof. Knobloch vedl přípravu v integrální psychoterapii s cvičeními v psychiatrickém oddělení polikliniky na Karlově náměstí a v pobočkách Horní Palata a Lobč. Kurzy Obecná a Speciální psychoterapie navazovaly na dvousemestrový kurz Psychopatologie dospělých profesora MUDr. V. Vondráčka, DrSc., a docentů Wolfa, Dytrycha a Horváie a na kurz Dětské psychopatologie doc. Jana Fischera, CSc.

Prof. J. Musil, CSc.

Výsledky analýz

„Náš současný systém vede k sociálním nerovnostem. Hledáme procesní model a zdroje financování,“ řekl 16. 12. ve Velké zasedací síni Rektorátu UP doc. Jakub Fischer, odborný garant projektu, jehož cílem je navrhnout optimální systém řízení a financování terciárního vzdělávání v ČR s ohledem na celosvětové trendy, doporučení OECD pro oblast terciárního vzdělávání a požadavky společnosti, ekonomiky a trhu práce. Doc. Fischer se před AS UP zmínil o probíhajících šetření. Podrobněji se vyjádřil k dokumentům:

Výzkum akademických pracovníků, který je podle něj zcela ojedinělý, neboť v polistopadové historii šetření mezi všemi akademickými pracovníky dosud nebylo provedeno. Z oslovených akademických pracovníků reagovalo 39 %, z nichž 72 % si myslí, že české vysoké školství potřebuje hlubokou reformu. Tento výzkum také ukázal, že podpora reformy klesá od řadových akademických pracovníků směrem k managementu a členům senátů, klesá stejně tak od asistentů směrem k profesorům a s věkem. Šetření také ukázalo, že 33 % akademických pracovníků má ještě další úvazek a že ženy mají nižší příjmy než muži. Zajímavé se také ukázaly názory na řízení a samosprávu dané vysoké školy. Asi 66 % akademických pracovníků se totiž domnívá, že jejich škola má strategickou vizi a je řízena profesionálním manažerským způsobem. Mladší akademičtí pracovníci a akademičtí pracovníci bez funkcí však vyjadřují s tímto výrokem nesouhlas častěji než jejich starší kolegové, členové managementu a senátů. Na otázku, zda za problém považují nízkou úroveň strategického řízení škol, 65 % z nich odpovídá, že úroveň strategického řízení škol je nízká. Pro posílení firemních prvků v řízení vysokých škol se vyslovilo 64 % dotázaných. Protože stejný podíl akademiků se však vyjadřuje pro co největší vliv samosprávy na řízení vysokých škol, je nasnadě, že představy o „korporátním“ řízení vysokého školství a roli samosprávy v řízení vysokých škol nejsou mezi akademickými pracovníky dostatečně vytříbené. Plných 67 % z nich si myslí, že pracovní úvazky na dobu určitou omezují akademické svobody, naproti většina z nich je přesvědčena o tom, že nedostatek financí je velkým problémem českého vysokého školství, ale více než dvě třetiny akademických pracovníků zároveň tvrdí, že velkým problémem je také špatné hospodaření s prostředky a nízká efektivita celého systému. Většina akademických pracovníků je přesvědčena o tom, že velkým problémem českého vysokého školství je nedostatek soukromých zdrojů, jen pouze necelá polovina z nich vidí jako velký nedostatek to, že veřejné vysoké školy nemohou vybírat přiměřené školné. Zajímavý je také výsledek o uplatnění absolventů v souvislosti s financováním – asi 56 % akademických pracovníků si totiž myslí, že rozpočty vysokých škol by měly být závislé na uplatnění absolventů, 44 % se pak domnívá, že rozpočty vysokých škol by měly být závislé na zájmu uchazečů o studium. Ta část akademické obce, která by si přála reformu, podporuje principy změn, které doporučuje Bílá kniha.

Výzkum studentů vysokých škol ukázal, že dominantní zdroje příjmů studentů představuje rodina a vlastní výdělky. „Při studiu dnes pracuje 75 % vysokoškoláků, což je v evropském měřítku zcela ojedinělé. Finanční pomoc studentům je tedy nezbytná,“ sdělil na půdě olomoucké univerzity doc. Fischer. Ve výzkumu odpovědělo 49 % z oslovených studentů. V jeho závěrech je pak řečeno, že populace studentů vysokých škol je z hlediska sociálního původu výrazně vychýlena směrem k vyšším sociálním skupinám (jak z hlediska vzdělání rodičů, tak jejich sociálně-ekonomického statusu) a že existují sociální nerovnosti v přístupu k vysokoškolskému vzdělání. Výzkum také uká-

zal, že finanční pomoc studentům, pro jejíž přípravu mají výsledky výzkumu sloužit především, je však jen jednou z mnoha příčin nerovnosti. Latentní poptávka po nevrátné i vratné finanční pomoci během studia je v ČR značná. Šetření ukázalo, že některou z forem školného by akceptovalo 35 % studentů. Asi 70 % studentů očekává, že díky studiu dosáhne nadprůměrného příjmu. Existují však velké rozdíly mezi muži (80 %) a ženami (60 %). Očekávané příjmy se výrazně liší mezi obory, nejmenší příjmy očekávají studenti pedagogických škol, nejvyšší příjmy očekávají studenti práv. Výzkum také ukázal, že studenti chtějí mít vliv na hodnocení vzdělávací a servisní činnosti a na rozhodování o personálních otázkách. Nechtějí mít vliv na rozhodování o rozpočtu, ale dožadují se zákonem stanoveného minimálního zastoupení v senátech. Studenti chtějí uplatňovat svůj vliv především jako klienti, neznají příliší své zástupce v samosprávě a reprezentaci, nejsou jednotní v názoru na potřebu hluboké reformy. Reformu potřebují méně než akademičtí pracovníci. Studenti oceňují kvalitu jim poskytovaného vzdělání, domnívají se, že toto vzdělání snese srovnání s renomovanými evropskými a světovými univerzitami. Jsou spokojeni se svými vyučujícími, i když připouštějí, že s méně komunikativními se též alespoň občas setkávají.

Současnost a příprava věcného záměru zákona

Výsledky těchto i dalších výzkumů a šetření by měly zahájit další fázi veřejné diskuse o reformě vysokého školství. Zdálo by se, že vše tedy směřuje k naplnění hlavních cílů projektu – návrhu věcného záměru zákona terciárním vzdělávání a návrhu věcného záměru zákona o finanční pomoci studentům. V návaznosti na jejich schválení by měly být pak předloženy návrhy vlastních zákonů v paragrafovém znění a poté dokončen návrh na zřízení Centra správy financování terciárního vzdělávání. Takové jsou představy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Vysoké školy však mají trochu jiný plán. Sněm Rady vysokých škol přijal na svém zasedání 19. 11. usnesení, v němž se ztotožnil s textem s názvem „Co trápi vysoké školy“. Tento text vnímají vysoké školy jako rámeček pro další jednání o reformě terciárního vzdělávání. Měl by tedy vést k dalším veřejným prezentacím, diskusím a sblížení názorů, které se týkají podfinancování vysokých škol a jejich malé rozmanitosti. Vysoké školy chtějí diskutovat také o problémech, které přinesly překotné zavedení bakalářských studijních programů, nedotaženost strukturovaného studia, zvýšený počet studentů, akreditací, jež se podle vysokých škol změnilo v byrokratické řádění, malá mobilita akademických pracovníků i studentů či diskriminace starších studentů. Chtějí prodiskutovat problematiku doktorských studií, neboť se obávají snížení zájmu uchazečů. Za slepou uličku pak považují současné úvahy týkající se problematiky vyšších odborných škol. Vysoké školy jsou nespokojeny se zákony a předpisy platnými v ČR, neboť nereflktují podle nich zvláštní charakter práce akademických pracovníků.

S ohledem na neustávající názorovou nejednotnost těch, kteří připravují reformu terciárního vzdělávání na straně jedné a vysokých škol na straně druhé, budou nadcházející měsíce tedy obdobím sladování odlišných názorů. Jednoho data se ale držet lze. V květnu shora zmíněná Rada pro reformu totiž zveřejnila soubor doporučení, jež české vysoké školství pomohou reformovat. „Zasadíme se, aby byl přínos reformy zřejmý všem studentům, akademikům a školám,“ přislíbil předseda nového poradního sboru prof. Rudolf Haňka.

Připravila M. Hronová

Zdroje: www.msmt.cz, www.reformy-msmt.cz, www.radvy.cz

Olomoučtí vysokoškoláci spouštějí nový projekt StudyZone.cz

Univerzita Palackého v Olomouci, Slezská univerzita v Opavě a Karvině, Vysoká škola Báňská v Ostravě, Univerzita Karlova v Praze, Masarykova univerzita v Brně a Ostravská univerzita v Ostravě – to je výčet prvních vysokých škol, které se dočkají testovací verze internetového portálu StudyZone.cz. S novým projektem na internetu přicházejí studenti vysokých škol, kteří na šesti univerzitách v ČR postupně otevírají nový komunitní portál StudyZone.cz. Ten má v beta verzi spojit zhruba přes sto tisíc vysokoškoláků a nabídnout jim prostor pro komunikaci, studentskou inzerci nebo vlastní tvorbu.

„Nabídneme prostor mladým lidem, kteří se mohou seznamovat s ostatními studenty a spolu sdílet například referáty nebo seminární práce. Budeme se zabývat tématy, které posluchače vysokých škol aktuálně zajímají,“ uvádí iniciátor a student třetího ročníku editorství na UP Jan Alexandr Janíček. Ten vedl v Ostravě zpravodajský server a rovněž působil ve Studentské tv UP. Projekt je financován z dobrovolných příspěvků zapojených studentů. *-jaj-*

Výběrové řízení na studijní pobyty ERASMUS POLSKO

Dne 5. 2. bylo vyhlášeno výběrové řízení na obsazení míst v rámci studijních pobytů ERASMUS Polsko pro studenty sekce polské filologie Katedry slavistiky a ostatní studenty FF UP. Předběžně přihlášky spolu s pracovním programem, který bude ve studijním pobytu v navštívené univerzitě plněn (najdete na internetových odkazech příslušných univerzit viz přehled bilaterálních smluv na <http://polonistika.upol.cz/>, část Program Erasmus), pošle Mgr. Janu Jenišťovi na adresu johansen@centrum.cz a odevzdejte v písemné podobě nejpozději do 12:00 hod. 17. 2. 2010 prof. Marii Sobotkové – sekce polské filologie KS, FF UP, Vodární 6, pracovna 335. Výsledky výběrového řízení budou vyvěšeny na vývěsce sekce polské filologie 18. 2. 2010.

Studentka CMTF UP...

Dokončení ze str. 1

Poprvé se Irena Klimková dostala na Haiti už v roce 2008 jako koordinátorka projektu Adopce na dálku. Na Haiti, v jedné z nejchudších zemí světa, tehdy strávila čtyři měsíce. Poznala zemi i mentalitu obyvatel a naučila se místní jazyk. Jak tehdy uvedla, o bezpečnost se nebála, neboť většinu času pracovala po boku kněze Romana Musila (mj. absolventa CMTF UP). „Kreolština mi nespírně pomáhá překonávat bariéry,“ sdělila nyní Irena Klimková přímo z Haiti. Dodala, že aktuální potřeby místních jsou i dnes stále stejné: mít co jíst, pít a kde spát. „Jeich základní potřebou je ale také to, aby tu s nimi pomáhající organizace zůstaly. Haitané potřebují nezůstat sami. Lidé po celém světě zde mohou pomoci tak, že se přidají k dlouhodobým projektům podporujícím rozvoj Haiti,“ vzkázala.

Lednové zemětřesení na Haiti zhoršilo humanitární katastrofu, která tuto zemi sužuje již desítky let. Již dříve zde existovaly víceleté programy, bez nichž by se většina obyvatel do normální situace nikdy nedostala (Adopce na dálku, Čistá voda pro Haiti, Daruj střechu nad hlavou atd.). „V současné chvíli se jako perspektivní jeví programy podporující schopnost zabezpečit se sami. Mezi aktivity zahrnuté v tomto programu mohou patřit např. cash for work (lidem bude nabídnuta a zaplacená práce na obnově komunity) či microcredits (podpora drobného zemědělství),“ dodala z Haiti Irena Klimková, studentka UP.

M. Hronová, foto na titulní straně archiv I. Klimkové

Další ročník programu Erasmus Mundus na Fakultě tělesné kultury

V průběhu ledna přijelo do Olomouce deset zahraničních studentů v rámci programu Erasmus-Mundus APA. Po oficiálním zahájení na FTK již absolvovali první přednášky a také náročný zimní integrovaný kurz s dětmi s postižením.

Projekt Erasmus-Mundus umožňuje společná studia evropských studentů i studentů z jiných kontinentů. Je orientován na aplikované pohybové aktivity a existuje od roku 2005. Jeho koordinátorem je Univerzita v Leuven, členy konsorcia jsou univerzity Limerick (Irsko), Oslo (Norsko) a UP Olomouc.

„Program nám běží už pátým rokem a dostalo se mu cti pokračovat až do roku 2013. Celkem je programů Erasmus-Mundus v České republice pouze sedm, z toho dva na olomoucké univerzitě,“ uvedla garantka studií prof. Hana Válková, CSc., z Katedry aplikovaných pohybových aktivit FTK UP.

Letos na UP dorazili studenti z univerzit v zemích: USA, Nový Zéland, Dominica, Brazílie, Kypr, Holandsko, Španělsko, Čína. *-red-, foto archiv programu*

Studijní stipendium Olomouckého kraje 2010

Rada Olomouckého kraje schválila na svém jednání dne 21. 1. 2010 pravidla pro poskytování Studijního stipendia Olomouckého kraje 2010. Jeho cílem je umožnit žákům denní formy vzdělávání na středních školách, studentům na vyšších odborných školách nebo studentům všech typů studijních programů na vysokých školách studium na zahraničních středních a vysokých školách. Další informace viz www.kr-olomoucky.cz.

Žádost o stipendium musí být podána nejpozději: 1. kolo – k 15. únoru, 2. kolo – k 30. červnu 2010.

YDAVATELSTVÍ • YDAVATELSTVÍ • YDAVATELSTVÍ

Lednová produkce

Přírodovědecká fakulta

Staněk, S. (ed.): AUPO Mathematica 48. 1. vyd., 188 s. 332 Kč

Maier, V. (ed.): AUPO Chemica 47S. 1. vyd., 158 s. 198 Kč
Navrátilová, B., Skálová, D., Vašut, R. J.: Květy dřevin. 1. vyd., 28 s. Neprodejné

Navrátilová, B., Skálová, D., Vašut, R. J.: Listy dřevin. 1. vyd., 28 s. Neprodejné

Soukupová, J., Vaničková, M.: Člověk a výživa (pracov. sešit). 1. vyd., 46 s. Neprodejné

Soukupová, J., Vaničková, M.: Člověk a výživa (manuál). 1. vyd., 86 s. Neprodejné

Ševčík, J., Smolka, M., Vysloužil, P.: Manuál propagace a medializace vědy. 1. vyd., 28 s. Neprodejné

Nevěčná, T.: Studentská vědecká soutěž „O cenu děkana 2009“ (sborník). 1. vyd., 140 s. Neprodejné

Pedagogická fakulta

E-pedagogium I/2009. Nezávislý odborný časopis určený pedagogickým pracovníkům všech typů škol, 122 s. Neprodejné

Cyrilometodějská teologická fakulta

Opatrný, D.: Studia theologica 38. 108 s. 124 Kč

Lékařská fakulta

Šimánek, V.: Biomedical Papers. Vol. 153, Nr. 4., 320 s. Neprodejné

Filozofická fakulta

Tárnyiková, J.: From Text to Texture. 4. upravené vydání, 160 s. 180 Kč

Engelbrecht, W.: Plurima Sub Falso Termine Vera Latent. 1. vyd., 234 s. 301 Kč

Koucká, I.: Historica Olomucensia 36–2009. 150 s. 281 Kč

Šaradín, P.: Contemporary European Studies. Vol. 4, Nr. 1, 88 s. 147 Kč

Arbeit, M., Peprník, M.: Moravian Journal of Literature and Film. Vol. 1., Nr. 1, 118 s. 150 Kč

Šucha, M., Charvát, M., Řehan, V. (ed.): Kvalitativní přístup a metody ve vědách o člověku VIII. 1. vyd., 400 s. Neprodejné

Fakulta zdravotnických věd

Ivanová, K.: Komparativní analýza národních systémů a inovativní přístupy. Vydáno na CD. Neprodejné

Institut celoživotního vzdělávání (FF)

Dostálík, P., Jakešová, P., Klapalová, J.: Správní právo. Vydáno na CD. Neprodejné

Rektorát UP

Hamdanieh, Z.: International Student Guide. 1. vyd., 64 s. Neprodejné

Ostatní

Kohout, Š.: Kde voní pergamen. 1. vyd., 106 s. 108 Kč

Krejčířová, O. (ed.): Komunikace a etiketa. 1. vyd., 28 s. Neprodejné, vydáno i na CD

Krejčířová, O. (ed.): Komunikácia a etiketa. 1. vyd., 26 s. Neprodejné, vydáno i na CD

Krejčířová, O. (ed.): Bezpečnost práce a hygiena. 1. vyd., 38 s. Neprodejné, vydáno i na CD

Krejčířová, O. (ed.): Bezpečnosť práce a hygiena. 1. vyd., 36 s. Neprodejné, vydáno i na CD

Krejčířová, O. (ed.): Práce s nástroji a pomůckami. 1. vyd., 36 s. Neprodejné, vydáno i na CD

Krejčířová, O. (ed.): Praca s nástrojmi a pomůckami. 1. vyd., 34 s. Neprodejné, vydáno i na CD

Krejčířová, O. (ed.): Základy ošetřovatelství. 1. vyd., 36 s. Neprodejné, vydáno i na CD

Krejčířová, O. (ed.): Základy ošetrovatelstva. 1. vyd., 38 s. Neprodejné, vydáno i na CD

Krejčířová, O. (ed.): Environmentální výchova, Chemie, Technologie. 1. vyd., 58 s. Neprodejné, vydáno i na CD

Krejčířová, O. (ed.): Environmentálna výchova, Chémia, Technológia. 1. vyd., 58 s. Neprodejné, vydáno i na CD

-věch-

Omluva. V textu *Jubilejní setkání autorů Vydavatelství UP aneb Třikrát „nej“ možná naposledy* (viz Žurnál UP č. 12) nebyly uvedeny všechny dostupné informace o autorství publikací. Omlouvám se tímto níže uvedeným autorům a spoluautorům děl za nekompletní informace poskytnuté redakci Žurnálu UP.

Diplomové a závěrečné práce – spoluautoři: **Drahomíra Holoušová, Milena Krobotová (Pdf);**

Písemné práce na VŠ se zdravotnickým zaměřením – spoluautoři: **Kateřina Ivanová, Lubica Juříčková (FZV).**

RNDr. H. Dziková, ředitelka Vydavatelství UP

Kdo zastaví „mlyněk na habilitace a profesory“ polských kolegů na Slovensku a v České republice?

K úvaze mě vyprovokovala otázka statutárního polského profesora s evropským renomé, a navíc za přítomnosti tří rektorů na jednání Vědecké rady AWF Katowice: „Tak co budeme dělat s tím slovenským a českým mlyněkem na polské docenty a profesory? Co se tím sleduje? Není za tím korupce?“ Příčinou otázek jsou známá fakta o Západočeské univerzitě, již realizovaná habilitační řízení zejména v humanitních oborech, v současné době probíhající řízení v oboru kinantropologie na fakultách v Prešově, Bánské Bystrici a Bratislavě a stále narůstající zájem o využití těchto možností. Po formální stránce tyto uchazeči většinou překračují naše kritéria pro kvalifikační řízení. Provokativní otázky dále podporuje stále živá a v odborných kruzích velmi diskutovaná kauza, která proběhla v minulém roce polským tiskem, a to „Kovárna na polské profesory“. Aféra, tzv. „ružomerských profesorů“, zůstala v České republice a na Slovensku bez mediální odezvy.

Slovenské a některé české univerzity nemají obavy ze ztráty vědecké prestiže, a stejně tak i četní docenti a profesori, kteří se pod tato řízení podepisují, neztrácejí vědeckou a univerzitní etikou prestiž? „Vzájemná výpomoc“ se dobře rozvíjí a již má jistý systém, který bedlivě sledují příslušné akreditační komise, ale jejich pravomoc neumožňuje okamžitě zásahy a postihy. Ty vlastně ani nejsou možné, protože je to především problematika vědecké etiky, univerzitní kvality a „image“ nebo jistě vysokoškolské „excellence“. Cesty jsou často velmi jednoduché – jmenování za placená místa na zahraničních pracovištích, členství v komisích za

výpomoc při prosazování jiných kvalifikačních řízení atd. Pod rouškou globalizace, otevřené Evropy, vyzdvihování našich srovnatelných (přesněji nesrovnatelných) kritérií, zpochybňování kvalifikačních kritérií v příslušné zemi je možné zdůvodnit nebo dokonce vyzdvihnout jako přínos pro internacionalizaci vzdělávání či růst mezinárodní prestiže. Proč jsou kvalifikační řízení v naprosté většině jednosměrná? Důvody jsou zřejmé na příkladu typického polského habilitačního řízení.

- 1) Schválení habilitačního řízení projednává jmenovaná komise.
- 2) Zahájení habilitačního řízení schvaluje VR tajným hlasováním. Tajným hlasováním schvaluje dva recenzenty. Zpravidla se vybírají ti nejvíce kompetentní.
- 3) Další dva nezávislé recenzenty jmenuje centrální komise.
- 4) Zahájení habilitačního řízení schvaluje znovu vědecká rada a bedlivě zvažuje, zda i při jednom negativním posudku ze čtyř řízení zahájit. Na problematika řízení byli často dodatečně jmenováni tzv. „super recenzenti“.
- 5) Vlastní habilitační řízení je zahájeno velmi podrobnou zprávou předsedy jmenovací komise a prezentací posudků jednotlivých recenzentů (posudky jsou velmi podrobné a často velmi kritické). Největší pozornost je věnována originalitě publikací a jejich kvantifikaci podle centrálních bodových systémů. Započítány jsou pouze periodika s jistou úrovní indexace. Zcela výjimečně vstupují do habilitačního řízení uchazeči bez periodik s IF a u profesorských řízení to není vůbec možné.

6) Vlastní řízení (kolokvium) je zahájeno otázkami recenzentů, které zahrnují celou šíři oboru. V podstatě zkouška, zda je uchazeč hoděn kvalifikačního stupně a má široký oborový přehled. Po otázkách recenzentů následují otázky dalších členů vědecké rady. Je to velmi náročná část habilitačního řízení (zpravidla trvající 100-120 min).

7) Tajným hlasováním se rozhoduje, zda bude habilitant připuštěn k dalšímu řízení. Současně se zjevným hlasováním rozhodne o tématu přednášky. Vybírá se ze tří témat.

8) Přednáška habilitanta a diskuze k přednesenému tématu.

9) Zhodnocení průběhu habilitačního řízení a tajné hlasování o návrhu udělit titul dr hab., což odpovídá našemu titulu doc.

Je třeba upozornit také na to, že všechna kvalifikační řízení jsou periodicky analyzována centrální komisí a hodnocení jsou velice přísná s jasnými akreditačními dopady. Jisté kontroly je také podrobena kvalita posuzovatelů, což ovlivňuje přístup recenzentů k posuzování habilitanta, ale i finanční ohodnocení recenzentů. Celý průběh kvalifikačního řízení včetně diskuse je zaznamenán (slouží jako podklad) a následně zpracován v písemné podobě.

V naprosté většině případů kvalifikačních řízení zahraničních uchazečů na Slovensku a v České republice se jedná o úniky a hledání jednodušších cest. Často se jedná o druhé pokusy, které nevyšly v příslušné zemi. Otázkou je, do jaké míry jsme schopni posuzovat odbornou kvalitu zahraničních pracovníků, pozici učitelkou či jejich postavení ve vědecké

Dokončení na str. 10

JUBILEA

Blahopřejeme!

Bronzovou medaili Za zásluhy o rozvoj UP obdržel 26. 1. Jaroslav Melcr (na snímku nahore) jako ocenění za dlouholetou práci pro Univerzitu Palackého. Medaili převzal z rukou rektora UP prof. Lubomíra Dvořáka při příležitosti životního jubilea.

Při stejné příležitosti obdržel o dva dny později prof. Ladislav Daniel zlatou medaili Za zásluhy o rozvoj UP. Bývalý proděkan pro vědu a výzkum FF UP působí dlouhodobě jako vedoucí Katedry dějin umění. V současnosti je hlavním řešitelem a garantem výzkumného záměru Morava a svět, který náleží k prestižním vědeckým projektům UP. K jeho gratulantům patřil také děkan FF prof. I. Barteček.

-red-, foto -mo-

Ad) Otevřený dopis pracovníků PdF ...

Prof. Ludíková je jmenována děkankou PdF a po rektoru, jemuž byl adresován „Otevřený dopis pracovníků PdF“, nastoupil rektor nový, zdánlivě tedy není proč se k tomuto dopisu vracet. Protože se v něm ale několikrát objevilo mé jméno, cítím nutnost stručně na něj reagovat.

Ve svém textu „Ještě k dvacátému výročí...“ z 12. čísla ŽUP, kterým jsem navazoval na předcházející text M. Štainera z 10. čísla, jsem nikde nevyssloval názor nejmenovat prof. Ludíkovou děkankou, nýbrž jsem výslovně vyzval rektora, aby ji odmítl jmenovat. V článku, který jsem podepsal jako „pamětník“, jsem neformuloval své

názory, ale připomínal fakta. Smyslem článku M. Štainera, stejně jako článku mého, bylo apelovat na paměť a svědomí pracovníků PdF, o jehož existenci jsem lehce zapochyboval. Po přečtení jejich otevřeného dopisu už nepochybuji, spíše pochybuji o tom, zda předcházející články četli; poněkud mi to připomnělo situaci kolem tzv. anticharty z doby totality.

Na PdF je tedy všechno v naprostém pořádku. Děkuji za informaci. Jen nevím, proč se mi v myslí stále vybavuje Hamletovo „... je něco shnilého ...“

RNDr. J. Tillich, pamětník

Ať žijí petice, ať žije První máj, hurááá!

Když jsem v listopadu loňského roku psal krátký sloupek o setkání členů stávkového výboru z roku 1989, vyjádřil jsem i radost nad tím, že se vedení Pedagogické fakulty neodhodlalo k tomu, aby pád totalitního režimu a návrat demokracie do naší země jakkoliv veřejně připomenulo. Přirozeně jsem čekal na to, jak a kdo bude případně minimálně na stránkách Žurnálu reagovat. Je moc dobře, že na univerzitě tento týdeník vychází a že se nezabývá publikováním informací pouze z oblasti vědy a vzdělávání, ale dává i možnost svobodnému vyjadřování názorů souvisejících s děním na naší akademické půdě.

Pana doktora Tillicha si vážím velmi a vždy byl pro mne příkladem vysoce charakterního, rovného, mimořádně slušného a přátelského muže osvíceneckého formátu. Děkuji mu za odvalu, s níž se připojil na mou stranu i za razantní doporučení nejmenovat diskutabilně (s velkými výhradami snad i právoplatně) zvolenou kandidátku děkankou. Škoda, že podobně nereagovalo alespoň pár dalších, o nichž dobře vím, v jakých podmínkách plní své poslání. Škoda, že ani studenti, s nimiž jsem mluvil o skutečné kvalitě výuky (tzv. objektivními hodnotícími kritérii zmiňovanými autorem „pedagogické“ anticharty se zde nehodlám raději vůbec zabývat), se zatím neozvali. Rozumím jim, ale zároveň je neomlouvám. Rád bych jim přenechal štafetu a nebýt útoku na dr. Tillicha, jistě bych se už ani neozýval.

Přemítám, jaký asi byl postup sepisování a následného podepisování petice vyjadřující podporu člověku, který

byl za svou výchovně-politickou horlivost před revolucí nositelem přezdívkou, kterou nemohu na tomto místě ani vyslovit. Jak bizarní scény se musely v dny podepisování odehrávat. Kolik podpisů je tam z přesvědčení, a kolik ze strachu či pragmatismu? Moc se na seznam signatářů těším a jen doufám, že na něm najdu málo těch, kteří se podepsali jen proto, že neví, komu svou podporu vyjadřují. Jsem rád, že petice vznikla, protože pro nové vedení fakulty bude cenným dokumentem a pomůže rozlišit, na koho se může spolehnout, a na koho už méně. Stejně jako za socialismu! Jistě je tomu ráda i paní děkanka, která měla možnost, ... v souladu s právním i faktickým stavem...“ být podle petice jmenována. V souladu s mravními pozůstatky archaických pravidel k tomu ale nikdy dojít nemělo.

Z medaile předané mi panem rektorem Dvořákem jsem měl radost. Akt, který provedl na konci svého volebního období, tuto radost odvál. Ta medaile i s diplomem za přínos Univerzitě Palackého zcela pozbyla smyslu.

Mgr. M. Štainer, Ph.D.

Omluva a doplnění: Ad) Otevřený dopis

V minulém čísle Žurnálu UP (13/19, 29. 1. 2010, str. 9). Pod textem „Otevřený dopis pracovníků PdF UP v Olo-mouci rektorovi UP“ byla původně umístěna následující redakční poznámka: **Podpisové archy má redakce k dispozici.** Bohužel tato informace při konečné úpravě stránky vypadla. Omlouváme se. Redakce

Ad) Lékařská fakulta v Ostravě?

(Žurnál UP č. 10/19, 11. 12. 2009, str. 7)

Pod uvedeným názvem byl v prosincovém čísle ŽUP publikován text doc. V. Horčíčky, CSc., a MUDr. V. Horčíčky, jr., Ph.D., kteří se v souvislosti s iniciativami některých zaměstnanců Lékařské fakulty UP při přípravě vzniku Lékařské fakulty v Ostravě zamýšlejí nad stále aktuální otázkou loajality zaměstnanců ke své alma mater. V textu se mj. ptají, zda na LF UP „platí“ § 304 odst. 1: „Zaměstnanci mohou vedle svého zaměstnání vykonávaného v pracovněprávním vztahu vykonávat výdělečnou činnost, která je shodná s předmětem činnosti zaměstnavatele, u něhož je zaměstnán, jen s jeho předchozím písemným souhlasem.“

Jak ve své krátké reakci upozorňuje tajemník FTK Ing. Jan Vylegala, v akademickém prostředí je třeba číst zákoník práce dál: „Pod uvedeným názvem článku v Žurnálu UP č. 10//2009 byla autorů, pánů lékařů Horčíčkových, na str. 7, v odstavci 4, řádka 7 odvolávka na § 304 odst. 1 zákoníku práce (‘...mít souhlas zaměstnavatele s výdělečnou činností...’); uvedené je nutno vzít v potaz s § 304, odst. 3 téhož zákoníku, kdy se hovoří: ‘...omezení stanovené v odstavci 1 se nevztahuje na výkon vědecké, pedagogické, publicistické, literární a umělecké činnosti.’“

Původní text je k dispozici v archivu Žurnálu UP na www.upol.cz/zpravy/zurnal/zurnal-up/. -red-

Kdo zastaví „mlýnek ...“

dokončení ze str. 9

komunitě příslušné země. To je možné pouze u autorů, kteří mají množství výstupů v periodikách s IF, mají výstupy v nejvýznamnějších databázích, jejich monografie jsou citovány i zahraničními autory, pracují v našich vědeckých týmech a vyučují na našich pracovištích.

Některé fakulty a obory si vytvářejí vlastní pravidla jak omezit nebo jak zamezit těmto praktikám. Pracovní skupina Akreditační komise pro pedagogiku, psychologii a kinantropologii dokonce vydala pro všechna pracoviště uvedených oborů doporučení k habilitačním a profesorským řízením zahraničních pracovníků. Bohužel doporučení AK nemusí být plněna a jejich nerespektování může být pouze důvodem hlubší kontroly nebo kritériem při následných akreditačních řízeních.

Doporučení:

* Všechna habilitační řízení zahraničních pracovníků hodnotit i na VR UP. Univerzita musí udržet svou mezinárodní prestiž a svou vědeckou „excelenci“.

* Bedlivě sledovat, v jakém rozsahu také pracovníci naší univerzity využívají snazších postupů při kvalifikačních řízeních, hlavně vzájemně mezi naší republikou a Slovenskem, a do jaké míry se tyto praktiky uplatňují i mezi pracovišti v České republice.

* Požadovat na fakultách vysvětlení a důvody, proč se naši pracovníci podílí na problematických kvalifikačních řízeních zahraničních pracovníků na Slovensku a v České republice. Velmi důsledně sledovat, zda nevznikají vzájemné vazby a protislužby v rozporu s vědeckou etikou.

Ukazuje se, jak je důležité neustupovat z odborné kvality uchazečů a neměně důležité posuzovat úroveň jejich vědecké etiky a zda jsou přínosem pro vědeckou komunitu oboru či přínosem pro komunitu profesorů oboru. Odborná a etická vědecká nekalita se vždy v budoucnosti projeví negativně v rozvoji pracoviště, oboru, fakulty i celé univerzity.

Omlouvám se oborům i kolegům, kterých se tyto kritické připomínky netýkají, ale z hlediska celouniverzitního se týkají nás všech.

Prof. K. Frömel, DrSc., FTK UP

člen pracovní skupiny AK v ČR, AK Slovenské republiky

Kam patří knihovna?

„Prosím Vás, můžete mně říct, jaká je internetová adresa Vaší knihovny? Chtěl bych si prodloužit knihy přes internet, ale mám vždycky problém to najít...“

Klasika. Jako knihovník už ani nepočítám případy, kolikrát se mě na to někdo ptal. Studenti, a to nejen ti z prvních ročníků (zahraniční tím tuplem), zkrátka mívají při hledání stránek Knihovny UP problémy. Osobně se jim ani trochu nevíím, moc dobře si pamatuji, jak jsem mívával stejné problémy. Člověk si poprvé našel univerzitní stránky, houby věděl o tom, co je to, neznal ani jméno rektora (taky na co, že jo), v těch portálech, orgánech a strukturách se ztrácel jak v pralese, a pak... Pak už to byla vždycky tipovačka. Poprvé, podruhé... podesáté. Zašlo se za knihovníky, oni se usmáli, zakroutili hlavou a to bylo všechno, co se s tím dalo dělat. Vlastně pozor! Mohl se taky napsat dopis rektorovi, uspořádat petice a další hromada věcí, samozřejmě... Ale ruku na srdce, kdo by si hned v prváku zatápněl na potíže, že jo? Člověk si zkrátka časem zvykl, že tam někde, jak je na stránkách CVT a Projektový servis, najde i knihovnu. Jak snadné...

A pak mě jednoho dne napadlo úžasná věc. Co kdyby byl odkaz na knihovnu na hlavní straně univerzity? Bomba, naprostá bomba! Tohle tady určitě ještě nikoho nenapadlo! Jenže pak za mnou přišel kolega Davyd z Prahy a usadil mě: „Helé, Jyndrů, bejt svěťový, chápeš, svěťový!“ Měl pravdu. Co když je úplně normální, že odkaz na univerzitní knihovnu je mimo úvodní stránku? Co když i jinde mají knihovnu hned vedle menzy?

A tak jsem se pustil do průzkumu. Začal jsem jen kousek za humny, v Ostravě. A světe div se! Mají tam odkaz Univerzitní knihovna na úvodní stránce. Pokračoval jsem do Brna (Masarykova univerzita) a tam už je potřeba nejprve kliknout na Služby a informační zdroje, ovšem pozor, i na úvodní stránce je pod touto složkou přehledně uvedeno, že obsahuje knihovny. Zkusil jsem pak ještě Jihočeskou univerzitu v Budějovicích a... budete překvapeni, ale taky mají

odkaz Knihovny na úvodní stránce! Zabrouzдал jsem tedy do Prahy a tady jsem se uklidnil, protože Karlova univerzita odkaz Ústřední knihovna na úvodní stránce nemá a je zde nutné nejdříve kliknout na Informační a poradenské služby. Tak, a máš to, Davidku, svěťový, svěťový, a jste na tom skoro stejně jak my...

Pak mě napadlo poohlédnout se trochu dál a pustil jsem se do hledání v zahraničí. A z těch, co jsem namátkou vybral, tedy Univerzita di Bologna, University of Cambridge, University of London, Katholieke Universiteit Leuven, University of Oxford, Sapienza - Università di Roma a Stanford University mají všechny odkaz na knihovny (Library, Biblioteche) na úvodní stránce! Pomyslný Černý Petr zůstal tentokrát na Harvard University, ovšem ne tak docela. Odkaz na Libraries side nemají na úvodní stránce a je potřeba kliknout na Offices, je tomu tak ale proto, že jejich úvodní stránka je věnována především aktualitám.

Sečteno, podtrženo, došel jsem k závěru, že ve světě (alespoň u výše zmíněných univerzit) je daleko běžnější mít odkaz na univerzitní knihovnu na úvodní straně webových stránek. A tak jejich studenti ani ostatní uživatelé nemusí složitě hledat stránky knihovny, vědí si okamžitě rady a univerzita jim v tomto vychází vstříc. A koneckonců podobný trend můžeme spatřit i v našich luzích a hájích, i když ne všude. My z Olomouce tak můžeme být klidní, protože, jak jsem již zmínil, nejsme v tom úplně sami, podobně jsou na tom např. na Karlově univerzitě.

Tady měl původně přijít konec, jenže... Nepamatuji si už přesně, jak na to kolega Davyd přišel, zkrátka se mě zeptal: „Helé, Kejmbridž, Bologna, no dobrý, ale co třeba Ázerbájdžán?“ Pustil jsem se tedy naposledy do hledání. A co myslíte? Jak? No, jak... Na stránkách Khazar University v Baku jsem překvapivě hned na úvodní straně spatřil kolonku Kitabxana (Library). A tak nezbyvá než konstatovat, že po fotbalové blamáži v listopadu nám to Ázerbájdžánci zase jednou natřeli... Mgr. J. Juráš, Knihovna UP

-interce-

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVYOP Vzdělávání
pro konkurenceschopnostCEPAC
MORAVA

INVESTICE O ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Rozvoj podnikatelských kompetencí studentů Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci – inovace studijních programů v souladu s požadavky znalostní ekonomiky a zvyšující možnosti mezioborových studií

Registrační číslo: CZ.1.07/2.2.00/07.0063
Operační program: Vzdělávání pro konkurenceschopnost
Prioritní osa: 7.2 Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj
Oblast podpory: 7.2.2 Vysokoškolské vzdělávání
Příjemce dotace: Univerzita Palackého v Olomouci, Křížkovského 511/8, Olomouc
Partner projektu: Sdružení CEPAC-Morava, Jeremnekova 1142/42, Olomouc

Cílem projektu je zvýšení podnikatelských kompetencí studentů FF UP a skloubení akademické kvalifikace s hospodářskou efektivitou. Významným přínosem projektu je lepší uplatnění studentů na trhu práce a posílení jejich konkurenceschopnosti.

Klíčové aktivity:

- * inovace modelu podnikatelských kompetencí a jeho pilotní ověření prostřednictvím dotazníkového šetření mezi odborníky,
- * softwarové zpracování modelu podnikatelských kompetencí,
- * vstupní diagnostika podnikatelských kompetencí studentů FF UP v Olomouci,
- * vytvoření modulového vzdělávání pro budoucí podnikatele,
- * pilotní ověření modulového vzdělávání pro budoucí podnikatele,
- * výstupní diagnostika úrovně podnikatelských kompetencí absolventů pilotního ověření modulového vzdělávání pro budoucí podnikatele.

Kontakty, další informace: <http://samsvympanem.upol.cz>.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Žurnál UP, týdeník. Vydává Univerzita Palackého v Olomouci, Křížkovského 8, 771 47 OLMOUC, IČO 61989592. Redakce: tel. 585 631 781, 585 631 782, fax 585 222 731, e-mail: velena.mazochova@upol.cz, mlada.hronova@upol.cz, <http://www.zurnal.upol.cz>. Roč. 19, 2009/2010. Odpovědná redaktorka V. Mazochová. Výkonná redaktorka M. Hronová. Jazyková úprava T. Chalupa, O. Martinek. Technická redakce M. Cyrová. Členové redakční rady: T. Opatrný (předseda), L. Bartková, M. Cajthaml, F. Dienstbier, J. Fiala, V. Karásková, M. Kolář, M. Malacká, V. Mihal, P. Neumeister, L. Špirudová, P. Urbásek. MK ČR E 12524. Tiskne Polygrafické středisko Vydavatelství UP. Uzávěrka 8. 2. 2010. Vychází 12. 2. 2010. Uzávěrka příštího čísla 15. 2. 2010. Podávání novinových zásilek povoleno Českou poštou, s. p., Odstěpným závodem Severní Morava, čj.: 3185/95-P/1 ze dne 21. 11. 1995.